

Jaarverslag 2019

Wij geloven in opbouw

Inhoudsopgave

1.	HOE wij geloven in opbouw	3
2.	Ons werk in één oogopslag	4
3.	Onze resultaten – Hoe het werk gezegend is in Oost-Europa	5
	3.1. Inleiding	5
	3.2. Diaconale projecten	6
	3.3. Gemeenteopbouwprojecten.....	9
	3.4. Onderwijsprojecten.....	12
	3.5. Diaconale jongerenreizen.....	14
4.	Onze activiteiten – Hoe en met wie we dit werk mochten doen	15
	4.1. Stichting HOE.....	15
	4.2. Bestuur en raad van toezicht.....	16
	4.3. Vrijwilligers.....	17
	4.4. Kantoor	18
	4.5. Organogram	18
	4.6. Rooster van aftreden raad van toezicht en bestuur.....	19
	4.7. Raad van toezicht	19
	4.8. Verantwoordingsverklaring	20
	4.9. Beleid.....	22
	4.10. Vooruitblik	23
5.	Onze helpers - Hoe wij geholpen zijn om het werk te kunnen doen	24
	5.1. Inleiding	24
	5.2. Belanghebbenden	24
	5.3. Fondsenwerving	27
	5.4. Voorlichting en publiciteit.....	28
6.	Jaarrekening 2019	29
7.	Controleverklaring accountant.....	59
	 Bijlage A - Vrijwilligers en medewerkers HOE	64
	Bijlage B - Lijst met samenwerkende stichtingen/werkgroepen	65
	Bijlage C - Lijst met functies bestuur en raad van toezicht.....	66

1. HOE wij geloven in opbouw

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af van de uitvoering van het beleid en de activiteiten in 2019. Het was een hectisch jaar voor de stichting, vrijwilligers en de medewerkers. Maar onze God en Vader was de onveranderlijke. De Heere was trouw aan Zijn beloften. Hij droeg het werk van de stichting in Zijn handen. We mochten ons verzekerd weten van Zijn zegen en bewaring.

Zonder op de inhoud van het voorliggende jaarverslag vooruit te willen lopen: er gebeurde veel. Het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2019-2024 'Gedeeld Geloof' werd vastgesteld en met de uitvoering daarvan werd een begin gemaakt. Het werk in Centraal- en Oost-Europa vond voortgang: de opening van een nieuwe kerk in Zuid-Roemenië (Hinova), een conferentie met Poolse predikanten in Oene, de start van de RD-actie voor het werk in Moldavië, nieuwe impulsen voor het Romawerk in Slowakije en Roemenië, verdieping en verbreding van het toerustingswerk voor predikanten en evangelisten in Servië en Hongarije en evaluatie en toekomstbestendig maken van het kinder- en jongerenwerk in de Oekraïne. Jongeren en ouderen gingen op diaconale jongerenreis naar verschillende landen in ons werkgebied. Een kleine greep uit het vele werk dat gedaan is.

Na meer dan 42 jaar deel te hebben uitgemaakt van het bestuur overleed Albert Heldoorn. We gedenken hem in dankbaarheid. Hij mocht ingaan in de vreugde van zijn Meester.

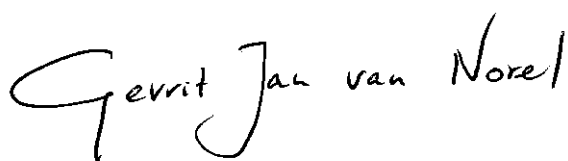
De nieuwe bureaumanager Allard Selles vervulde vanaf medio maart de vacature van bureaumanager na de uitzending naar Bosnië van de vorige bureaumanager Adré Lichtendonk.

Ook in de kring van vrijwilligers, bestuur en raad van toezicht vonden met name aan het eind van 2019 een fors aantal mutaties plaats. We namen afscheid van personen die soms tientallen jaren bij het werk waren betrokken, maar mochten ook nieuwe vrijwilligers verwelkomen die de openvallende plaatsen vervulden.

Omdat de verhuurder wegens uitbreiding van de eigen zaak na twintig jaar het huurcontract van ons kantoor niet verlengde, moest een nieuwe kantoorplek worden gevonden en zijn we eind 2019 verhuisd naar een ander kantoor.

En toch: hoe enerverend 2019 voor stichting HOE ook was: de kern van ons werk had voortgang. Het diaconale werk en het toerustingswerk in vele verschillende vormen kreeg zijn beslag:

God is getrouw, zijn plannen falen niet
Hij kiest de zijnen uit, Hij roept die allen
Die 't heden kent, de toekomst overziet,
Laat van zijn woorden geen ter aarde vallen
En 't werk der eeuwen, dat zijn Geest omspant
Volvoert zijn hand.

Gerrit Jan van Norel - voorzitter

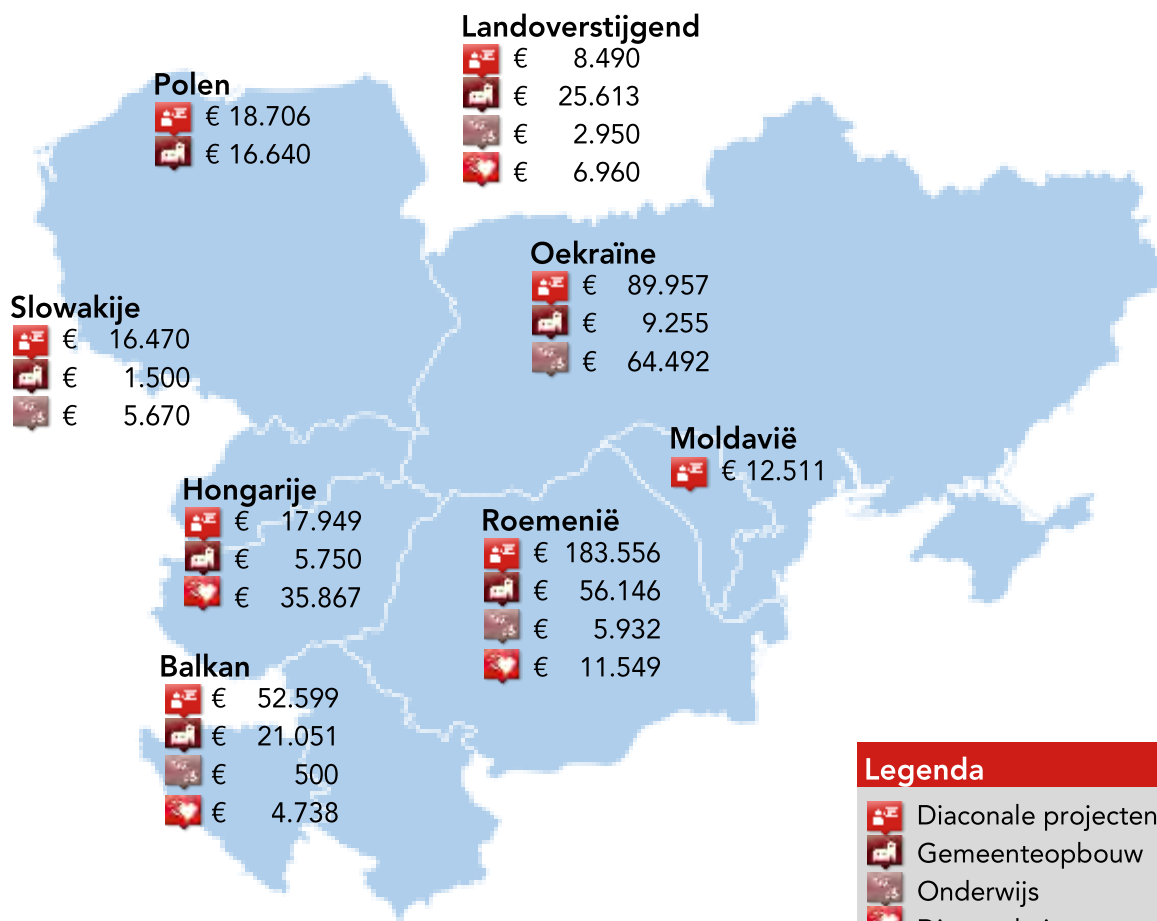
2. Ons werk in één oogopslag

De donateur		
	2019	2018
Aantal giften	16.774	19.770
Aantal donateurs	5.677	6.604
Aantal giften > € 500	357	261
Aantal donateurs > € 500	218	301
Aantal donateurs met doorlopende toezegging	1.501	1.689

De organisatie	
±80	Vrijwilligers
4	Medewerkers
5	Leden van raad van toezicht
9	Bestuursleden
9	Leden van comité van aanbeveling

De kosten		
	2019	2018
Eigen fondsenwerving	13,6%	14,4%
Administratie en beheer	3,8%	4,3%
	17,4%	18,7%

De giften (in €)		
	2019	2018
Particuliere donateurs	453.193	531.649
Nalatenschappen en legaten	102.383	16.189
Kerkelijke gemeenten	357.101	316.337
Fondsen	52.150	108.174
Organisaties/bedrijven	180.373	95.717
Onderwijsinstellingen	23.060	33.877
Werkgroepen	27.018	14.226
Goederen in natura	7.408	16.381
	1.202.686	1.135.550

3. Onze resultaten – Hoe het werk gezegend is in Centraal- en Oost-Europa

3.1. Inleiding

Projectthema's

Stichting HOE (Hulp Oost-Europa) hanteert drie thema's waaronder projecten moeten vallen (hoofdstuk 3.2, 3.3 en 3.4). De diaconale jongerenreizen worden apart vermeld in hoofdstuk 3.5.

- 3.2. Diaconale projecten zijn gericht op barmhartigheid aan mensen die hulp nodig hebben.
- 3.3. Gemeenteopbouwprojecten zijn dienstbaar aan christelijke gemeenten om hen te helpen bij de geestelijke groei.
- 3.4. Onderwijsprojecten zijn gericht op ontwikkeling en educatie van jeugd en jongeren in Oost-Europa.
- 3.5. Diaconale jongerenreizen zijn erop gericht om jongeren uit Nederland kennis te laten maken met mensen in Oost-Europa en hun diaconaal bewustzijn te stimuleren. De jongeren zetten zich op diverse manieren in om daadwerkelijk de handen uit de mouwen te steken: door middel van fondsen wervingsacties in de aanloop naar de reis en vervolgens in Oost-Europa tijdens de reis.

In de volgende paragrafen worden niet alle projecten genoemd die op de projectlijst van HOE staan. Het gaat om voorbeelden ter illustratie.

Monitoring en evaluatie

Stichting HOE monitort en evalueert de resultaten van projecten op de volgende manier:

Gedurende het verslagjaar zijn er in totaal 33 werkbezoeken afgelegd naar de negen regio's met een spreiding van één tot acht bezoeken per regio, afhankelijk van het aantal projecten en de grootte ervan.

In totaal waren er negentig personen bij deze reizen betrokken, waarvan zestien van buiten de HOE-organisatie. Zij gingen mee namens een partnerorganisatie, een diaconale werkgroep of een opleiding.

Het totaal aantal verblijfsdagen (gecorrigeerd voor het tijdsbeslag van de heen- en terugreis) was 164, met een spreiding van één tot elf dagen per bezoek. Deze 164 dagen konden effectief besteed worden aan het bezoeken van de projecten, aan het overleg met onze contactpersonen (evangelisten, predikanten, kerkenraden, bisschopskantoren, uitgeverijen, hulporganisaties, kindertehuizen, etc.), aan het geven van trainingen en het begeleiden van de scholen.

Wanneer we rekening houden met het aantal deelnemers per werkbezoek, dan komen we tot een totaal van 347 'deelnemersdagen' ofwel 1,52 fte die in 2019 door vrijwilligers(!) zijn geïnvesteerd in de werkbezoeken.

In totaal werd er in alle reisverslagen (bij elkaar meer dan 250 pagina's) verslag gedaan van ± 230 bezoeken, gesprekken, cursussen en trainingen in ons werkgebied.

Alle reisverslagen worden uitgewisseld tussen de negen regioteams, zodat iedereen geïnformeerd is over het verloop van elkaars projecten. Reisverslagen vormen een vast agendapunt op de vergaderingen van het regioverband en van het bestuur.

"Ik voel me erg alleen"

Een medewerkster van de thuiszorg in Oradea stuurde een verslag over een bezoek aan een van de cliënten:

"Ik ging naar Margit N. Ik bad dat de Heer me de gelegenheid zou geven om een gezegend gesprek met de oudere dame te hebben. We kwamen aan op de binnenplaats van de oude dame en ik hoorde luid gepraat. Ik realiseerde me onmiddellijk dat de dame gehoorproblemen heeft. De lieve oude dame ontving mij in een relatief schoon appartement. Ze bood een stoel aan om te gaan zitten. Er hing een typische geur van eten, parfum en luchtverfrisser in het appartement. Het deed me heel erg denken aan mijn jeugd als ik op bezoek ging bij mijn oma.

We begonnen te praten. Ik had mijn eerste ontmoeting met de oude dame, maar ik kon met haar praten alsof ze mijn grootmoeder was. Ze vertelde over zichzelf. Margit werd geboren op 20 september 1936. Ze was enig kind en werd enorm verwend. Ze vertelde me dat ze hele goede ouders had. Haar ouders werkten hard. Ze had een leuke jeugd. Ze trouwde op 21-jarige leeftijd, maar helaas was haar huwelijk niet erg succesvol. Toen ze 26 jaar oud was, scheidde ze omdat bleek dat haar man haar bedroog. Ze trouwde niet meer, maar leefde haar hele leven alleen. Ze praat veel over gebeurtenissen in het verleden, haar familie, haar ouders.

Dan begint ze te vertellen over de lichamelijke moeilijkheden en onaangename ervaringen die haar leven hebben overschaduwd. Ze is zestien keer geopereerd. Ze heeft een pacemaker. Margit heeft ook diabetes. Ze neemt veel medicijnen. Desondanks streeft ze ernaar haar dagelijkse taken uit te voeren: koken, wassen, schoonmaken. Natuurlijk heeft ze hierbij hulp nodig. Van maandag tot vrijdag krijgt ze een warme maaltijd. Ze werkte veertig jaar hard en haar pensioen is slechts 334 dollar. Maar het geld is niet haar grootste probleem. "Ik voel me erg alleen", zegt ze met tranen in haar ogen.

Helaas is ze sinds Pinksteren 2016, na een ongelukkige val, niet meer naar de kerk geweest. Het doet haar ook echt pijn dat ze niet naar de kerk kan gaan. Ze probeert preken te luisteren, maar ze mist de contacten met gemeentelieden. Ze spreekt vaak over haar angsten. Het was bijzonder dat God ons via een dagboek Psalm 34: 4 gaf. Voordat we weggingen, las ik voor haar Psalm 34:4: "Ik zocht de HEER en Hij hoorde mij en verlost mij van al mijn angsten." Ik vertelde haar dat onze Almachtige God al onze angsten kent en dat Hij altijd dichtbij ons is op elk moment en in elke situatie.

Ze hilde, ik hield haar hand vast en ik zong voor haar Psalm 134 als een zegen. Ze is zo dankbaar voor alles wat we voor haar doen."

3.2. Diaconale projecten

In 2019 bereiken we via diaconale projecten de volgende aantallen mensen:

Land	Kinderen	Volwassenen	Gezinnen
Balkan	815	717	1.780
Hongarije	200	1.150	1.055
Moldavië	55	35	-
Oekraïne	675	500	300
Roemenië	1.378	1.555	100
Slowakije	94	252	95
Polen	10	50	30

Verantwoording grote projecten [> 10.000 euro]

Geef ons heden dagelijks brood (winterhulp)

In 2019 is er ruim 61.000 euro besteed aan winterhulp. Daar zijn vele honderden gezinnen mee bereikt. Verdeeld over tien regio's worden tijdens de wintermaanden noodlijdende gezinnen en ouderen ondersteund met een voedselpakket en/of krijgen ze geld voor medicijnen of hout. Om de kwetsbare mensen te kunnen bereiken, werkt HOE via plaatselijke christelijke gemeenten en christelijke hulpverleningsinstaties. Zij dienen een begroting in voor wat ze nodig hebben. Deze manier van werken stimuleert hen om diaconaat zelf gestalte te geven. Om het eigenaarschap te bevorderen, wordt er in principe maximaal drie jaar lang een bijdrage gegeven. De gemeenten worden gestimuleerd om in die periode zelf fondsen te gaan werven. Na de winterperiode wordt er aan HOE verantwoording afgelegd van de wijze van verdeling en besteding.

Kinderadoptie Nagydobrony

Stichting HOE ondersteunt in Oekraïne het kindertehuis 'De Barmhartige Samaritaan'. In het kindertehuis verblijven 68 meisjes en jonge vrouwen, deels met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap. De meisjes, die veelal afkomstig zijn uit problematische thuissituaties of staatskindertehuizen, worden door individuele pastorale en orthopedagogische zorg begeleid naar volwassenheid. Zo mogelijk volgen ze onderwijs op hun niveau. In 2019 komen er negen nieuwe meisjes in het kindertehuis. Eén jonge vrouw trouwt in het voorjaar. Drie meiden vertrekken, omdat zij door adoptieouders in Oekraïne worden opgevangen. De bijdrage van de sponsors van HOE komt neer op 27% van het totaal aan kosten voor de kinderen per maand. Er is een nieuwe therapie- en fitnessruimte in gebruik genomen.

Noodhulp BER

Noodhulp BER is een speciaal project bestemd voor die gevallen binnen de contacten die er zijn met de BER (Biserica Evangelica Romana) waarmee in de begroting geen rekening is gehouden. Enkele gezinnen krijgen een financiële ondersteuning om medische kosten te kunnen betalen. Enkele evangelisten van de BER ontvangen uit dit project een bijdrage om de winter door te komen.

Hulp Gezinnen BER

Momenteel worden vijftig gezinnen ondersteund. Het gaat om ongeveer honderd volwassenen en tweehonderd kinderen. De verantwoordelijkheid van dit project ligt bij de leiding van de BER. De gezinnen krijgen een maandelijkse ondersteuning tussen de 25 en 50 euro.

Evangelisten BER

Stichting HOE ondersteunt negen evangelisten. De evangelisten krijgen een ondersteuning in hun levensonderhoud. De meesten hebben een baan om hun gezin te onderhouden. Daarnaast zijn ze actief als evangelist. Ze ontvangen een vergoeding voor het jaarlijkse onderhoud van auto's. Een auto is van groot belang, omdat evangelisten vaak meerdere gemeenten onder hun hoede hebben en deze vaak ver uit elkaar liggen.

Multifunctioneel kerkgebouw in Lanurile (Roemenië)

Dankzij een bijdrage van 50.000 euro van EO Metterdaad kan HOE in Roemenië bijdragen aan de verdere afwerking van het multifunctionele kerkgebouw in Lanurile. Het gebouw zal als een centraal punt fungeren voor de lokale Romagemeenschap. De kerk is zo opgezet dat naast de kerkdiensten er ook naschoolse opvang wordt georganiseerd. Ook worden vanuit het centrum Romakinderen begeleid die dreigen uit te vallen uit het reguliere onderwijs. Vanuit het gebouw zal ook het diaconale werk worden gecoördineerd.

Verantwoording kleine projecten [< 10.000 euro]

Noodhulp

Onder dit programma vallen alle projecten die gericht zijn op acute hulp, de zogenaamde noodhulp. Het gaat hierbij om diaconale nood.

Barmhartigheid

Onder dit programma vallen alle projecten waarbij hulp aan de allerarmsten centraal staat. Mensen die het zonder onze steun niet zouden redden. We geven gehoor aan de Bijbelse opdracht om naar onze naaste om te zien en delen uit, daar waar onze hulp zo hard nodig is. We delen, uit liefde voor God en de naaste en omdat wij zoveel hebben gekregen.

Hoop voor kwetsbaren

Onder dit programma vallen projecten, waarbij hulp wordt verleend aan kwetsbare groepen met zicht op verbetering van hun situatie. De hulp biedt hoop voor de toekomst, hoop om de situatie te kunnen verbeteren. Groepen die we hier voor ogen hebben, zijn bijvoorbeeld kinderen in kindertehuizen, maar ook daklozen, verslaafden en mensen met een handicap. Ook Roma zijn een groep mensen die hieronder vallen en waar we oog voor hebben.

Wat ging anders?

- Er is geen gebruik gemaakt van diaconale ondersteuning gemeenten in Hongarije, omdat er geen nuttige bestedingsdoelen zijn in 2019.
- Kinderopvang Antonesti in Moldavië heeft geen financiële middelen gekregen, omdat er nog geen goed uitvoeringsconcept is.
- In overleg met onze partner Youth for Christ Moldova is besloten om in 2019 diaconale hulp in Budai te ondersteunen.
- Er is nog geld beschikbaar voor noodhulp Oekraïne. Dit is bestemd voor de herinrichting van de afgebrande Romaschool, enkele jaren geleden. Er is nog geen plan in Oekraïne wat er met de Romaschool gaat gebeuren. Er is afgesproken dat de contactpersonen in Oekraïne tot eind 2020 de mogelijkheid krijgen om tot wederopbouw van de school te komen.
- In 2019 is besloten dat het opvangcentrum voor verslaafden, Bonus Pastor, in Ozd (Roemenië) geen structurele bijdrage meer krijgt, omdat het bedrag niet in verhouding staat tot de totale omzet van het opvangcentrum.
- Het Romawerk van Carin van de Beek in Roemenië heeft geen bijdrage gekregen, omdat Carin is gestopt met de voorschoolse opvang van Romakinderen.
- Er is meer besteed aan noodhulp in Servië. Er is geld gegeven aan een Romagezin waarvan het huis was afgebrand.

Stichting HOE ontving een verslag van een jeugdzomerkamp in Roemenië, georganiseerd door de Roemeense christelijke jongerenorganisatie Kriszbi:

"Er namen in 2019 65 deelnemers, inclusief leiding, deel aan het kamp. Er was dagelijks om 7.30 uur een ochtendgebed. Daarna ontbeten we. Vanaf 8.30 uur was er Bijbelstudie. Vanaf 10.00 uur hadden we een half uur aanbidding, en daarna een lezing over een specifiek onderwerp. Om 13.00 uur was er lunch. Vanaf 14.00 uur waren er optionele programma's zoals sport, dans, koor, discussiegroepen. Er waren ook mogelijkheden om persoonlijk met een leider naar keuze te praten over persoonlijke problemen en kwesties. Het was ook dit jaar weer een bijzondere ontmoeting met de jeugd. Elk jaar en elk kamp is anders. We kunnen zeggen dat onze Heer ons elk jaar zegent met Zijn aanwezigheid. Tijdens ieder kamp zijn er jongeren die tot geloof komen. Sommige deelnemers groeien dieper in hun geloof. Ze krijgen ook de kans om in het kamp te dienen. Zonder de financiële hulp van HOE zouden we dit kamp niet kunnen organiseren. De steun van de stichting is bijna 20 procent van ons budget. We kunnen deze 20 procent niet op een andere manier gedekt krijgen en we kunnen niet meer geld van de deelnemers vragen. God zegent jullie werk en door dit kamp verbinden elk jaar meer en meer jongeren zich aan onze Heer."

3.3. Gemeenteopbouwprojecten

In 2019 bereiken we via gemeenteopbouwprojecten de volgende aantallen mensen:

Land	Kinderen	Volwassenen	Gezinnen
Balkan	570	242	-
Hongarije	500	15	-
Oekraïne	200	200	-
Roemenië	820	744	100
Slowakije	120	73	83
Polen	500	410	1.016
Landoverstijgend	4.875	2.480	-

Verantwoording grote projecten [> 10.000 euro]

Kerkbouw Zuid Roemenië

De BER heeft een aantal evangelisten die in kleine gemeenten werkzaam zijn. Er wordt veel werk verricht onder Roma. De BER is vooral gericht op gemeenteplanting en diaconaat. Stichting HOE ondersteunt het werk van de Roemeense evangelist Aurel Bazavan. Hij geeft leiding aan de gemeente van Hinova. De gemeente bestaat uit dertig trouwe gemeenteleden die elke zondag in de kerkdienst komen. In 2018 is een eigen kerkgebouw gerealiseerd. In 2019 is het gebouw officieel in gebruik genomen.

Zomerkampen

HOE stelt jaarlijks een bedrag beschikbaar voor ondersteuning van zomer- en evangelisatiekampen in Oost-Europa. In 2019 zijn in Polen, Roemenië, Slowakije en Oekraïne tientallen kampweken georganiseerd door plaatselijke gemeenten, door evangelisten of door kerkelijke organisaties. Dankzij dit project kunnen ook kinderen uit arme gezinnen en Romakinderen er even tussenuit. Tijdens de vakantieweken bestaat het programma uit luisteren naar een Bijbelverhaal, zingen en ontspannende activiteiten

Verantwoording kleine projecten [< 10.000 euro]

Geloofsopbouw - volwassenen

Bij dit programma staat de volwassene centraal. Of het nu gaat om een gevangene die bezoek krijgt en daarbij het evangelie hoort of om evangelisatiewerk onder Roma. De verspreiding van het evangelie en de opbouw van het geloof staan centraal bij de projecten die onder dit programma vallen. Onderstaande voorbeelden vormen een illustratie van dit essentiële onderdeel van ons werk.

- Het evangelisatiewerk in Oltenia (Zuid-Roemenië) heeft in 2019 weer een forse bijdrage gekregen om het werk van drie evangelisten in het gebied mogelijk te maken. HOE heeft Oltenia als speerpunt. De mogelijkheden om het evangelie te verkondigen zijn groot. Het gebied staat bekend om de zwarte magie. Veel mensen zijn bijgelovig.
- Evangelist Aleksandar Subotin is in het noorden van Servië werkzaam. Samen met enkele andere evangelisten bedient hij Romagemeenten in de omgeving van Vrbas en Kucura. Hij en zijn collega-evangelisten ontvangen een bijdrage om te voorzien in hun levensonderhoud, zodat zij veel tijd kunnen vrijmaken om het evangelie te verkondigen.

Geloofsopbouw – kinderen en jongeren

Bij dit programma gaat het om projecten, waarbij de opbouw van het geloof van kinderen en jongeren centraal staat. Dat kan door het verschaffen van literatuur, tijdschriften of Bijbels. Het kan ook vorm krijgen in evangelisatie onder jongeren, kinderwerk of vakantieweken waarbij het evangelie gedeeld wordt.

- Via de uitgeverij Parakletos in Hongarije dragen we bij aan de verspreiding van het christelijke kinderblad Örömhír. We bekostigen ruim vijfhonderd abonnementen.
- HOE draagt opnieuw bij aan de ontwikkeling van een Hongaarse catechesemethode.

Gemeenteopbouw

Bij dit programma gaat het om de gemeente als geheel die opgebouwd wordt. Hierbij is de gezamenlijke geloofsbasis het uitgangspunt, waarbij sprake is van bewogenheid, aandacht en respect voor elkaar. Maar ook tweerichtingsverkeer en gelijkwaardigheid in die vormen van gemeenteopbouw die gebeuren in samenwerking met Nederland.

- Evangelisten in Bosnië en Servië krijgen een bijdrage om hun werkzaamheden onder gemeenteleden mogelijk te maken.
- Vrijwilligers van HOE geven diaconale cursussen in Roemenië. Aan deze cursussen nemen sociaal werkers en vertegenwoordigers van vrouwenverenigingen deel.

Wat ging anders?

- Door persoonlijke omstandigheden en wijzigingen in de samenstelling van de HOE-commissie CGO zijn er geen kleine conferenties gehouden.
- Het beschikbare geld voor de organisatie van Emmaüscursussen is niet ingezet, omdat er geen aanvragen kwamen uit Oost-Europa.
- Het geld voor kinderwerk in Servië is niet gebruikt, omdat er geen aanvragen waren uit Servië.
- Er is minder besteed aan missiewerk onder jongeren in Roemenië, omdat er minder aanvragen kwamen.
- Het uitwisselingsproject tussen studenten diaconaat van de Partium Universiteit in Oradea en de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) is in de voorbereidingsfase gestopt. De CHE heeft zich teruggetrokken omdat de stages niet inpasbaar waren in het onderwijsprogramma. Er is ook geen docent beschikbaar die het project kan begeleiden. Ook blijkt er te weinig belangstelling te zijn bij de CHE-studenten.
- Er is minder besteed aan het project kerkbouw Zuid-Roemenië, omdat de bouw van de kerk vertraging

.....

opliep en er nog geen verantwoording van de vorige bijdrage is ontvangen. Er wordt pas weer bijgedragen als de verantwoording binnen is.

Vrijwilligers Jaap en Coby van der Ham reizen in 2019 naar Oekraïne om de onderwijsprojecten daar te bezoeken:

Oekraïne is echt nog arm en de levensomstandigheden van de mensen zijn niet altijd hoopvol. De wegen zijn slecht, de werkeloosheid is enorm en de prijzen van bijna alles stijgen met het jaar. Een van de minderheden in het gebied waar HOE actief is, zijn de Roma. Deze zigeuners wonen vaak in armoedige omstandigheden aan de randen van de 'Hongaarse' dorpen (ook een minderheid), daar waar de verharde wegen ophouden, de riolering stopt en de lantaarnpalen ophouden. Je herkent de Roma en hun armoedige woningen direct: ze zijn iets donkerder dan de andere mensen in het dorp, ze kleden zich vaak wat anders en ze leven veel meer op straat. Ook hebben ze heel andere gewoonten en normen.

Kinderen zie je overal, heel veel kinderen. Deze Romakinderen groeien heel anders op dan hun leeftijdsgenootjes in het dorp. Hun moeders zijn vaak nog heel erg jong, de vaders ontbreken veelal en de kinderen zijn gewend buiten in de modder te spelen. Ze hoeven van hun moeders vaak niet naar school, waarom zouden ze ook? Hun moeder heeft ook niet zo veel geleerd. De huizen waarin ze wonen hebben vaak geen toilet en geen goede wasruimte.

Voor deze kinderen zijn er heel weinig kansen om een goede opleiding te krijgen. Op de dorpsscholen zijn ze niet gewenst. De Romakinderen zijn vuil, vies en ze kunnen toch niet leren. En... zeggen velen: "Je kunt ze niet vertrouwen, ze stelen als de raven." Toen HOE begon in Oekraïne in 1991, kwamen deze kansarme kinderen al gauw in beeld. Hoe zouden we als stichting hier kunnen helpen? Kunnen we iets doen voor deze kinderen die nauwelijks toekomstperspectief hebben?

Inmiddels zijn heel veel transporten met hulpgoederen naar Oekraïne gebracht. Ook bouwmaterialen en zelfs prefab gebouwtjes/lokalen gingen naar Oekraïne op vrachtwagens en veel vrijwilligers hebben zich in de loop der jaren ingezet om scholen te bouwen en bestaande gebouwen te renoveren voor de kansarme kinderen die niet welkom zijn op de dorpsschool in hun dorp.

Anno 2019 steunen wij zeven kleuterscholen waar zo'n vierhonderd Romakinderen les krijgen. Daar zijn we heel blij mee, want door de lessen die deze kinderen krijgen, worden ze na twee jaar onderwijs wél toegelaten tot de dorpsschool. Ze kunnen op een stoel zitten, ze weten hoe ze een pen of potlood vast moeten houden en hebben leren schrijven. Ze weten hoe ze van de wc gebruik moeten maken, ze hebben geleerd hun tanden te poetsen en hun handen te wassen. En ze weten dat ze moeten luisteren naar de mevrouw die voor de klas staat. Daarnaast krijgen deze kinderen elke dag een ontbijt op school en een maaltijd rond twaalf uur. Het is allemaal heel eenvoudig, maar het zet wel zoden aan de dijk. Er zijn nu veel minder zieke kinderen. Zelfs de Oekraïense overheid ziet het verschil bij deze kinderen tussen nu en aantal jaren geleden.

Eerder dit jaar bezochten wij enkele directeuren van plaatselijke dorpsscholen. We vroegen hen hoe het nu met de Romakinderen gaat op de dorpsscholen. Ze zeiden: "Ga door! Wat jullie doen heeft effect, deze kinderen kunnen nu de lessen volgen zoals alle andere kinderen van het dorp!"

3.4. Onderwijsprojecten

In 2019 bereiken we via onderwijsprojecten de volgende aantallen mensen:

Land	Kinderen	Volwassenen	Gezinnen
Oekraïne	400	-	-
Overige landen	526	32	-

Romaonderwijs Oekraïne

Stichting HOE vindt het van belang steun te geven aan onderwijs om ervoor te zorgen dat kinderen naar school kunnen. Daarom ondersteunt HOE in 2019 zeven Romascholen in het zuidwesten van Oekraïne

(Karpatengebied). Er participeren zo'n vierhonderd kinderen, verdeeld over de scholen. Ze krijgen dagelijks een vorm van voorbereidend basisonderwijs. We zijn dankbaar dat op deze manier Romakinderen toegang tot onderwijs krijgen. HOE draagt met name bij aan maaltijden en loon voor het onderwijzend personeel.

Toegang tot onderwijs

Bij dit programma gaat het om onderwijs in de breedste zin van het woord. We dragen bij aan de instandhouding van christelijke scholen in Slowakije. We ondersteunen ook projecten in Oost-Europa waarbij kinderen een lunch krijgen wanneer ze op school zijn. En projecten waarbij kinderen na schooltijd extra ondersteuning krijgen in een huiswerkklass. Goed onderwijs bereidt kinderen voor op de toekomst en geeft hen daarmee nieuwe kansen.

- In Slowakije krijgen de lagere scholen in Dolny Stal, Ket', Martovce en Roznava een bijdrage om de schoolbus te laten rijden. Met deze bus worden kinderen uit de omgeving van de dorpen en steden opgehaald om naar de christelijke lagere school te kunnen. De scholen ontvangen ook geld voor training van leerkrachten en aanschaf van schoolmateriaal.
- In Servië krijgen kinderen van Romascholen schoolspullen. Het hebben van schoolspullen is een voorwaarde om toegelaten te worden op school.

Wat ging anders?

- HOE en stichting OGO (Ondersteuning Gereformeerd onderwijs in Oost-Europa) konden geen student uit Roemenië leveren voor het project International Class van Driestar Educatief bij gebrek aan belangstelling in Roemenië. De bedoeling is dat met de bijdragen van HOE en OGO een student uit Roemenië drie maanden onderwijs kan volgen aan de Driestar Hogeschool over christelijk leraarschap.

3.5. Diaconale jongerenreizen

Onder het label Hoeliday organiseert de jongerencommissie van HOE reizen voor jongeren naar Oost-Europa. Het doel van de reizen is dat jongeren in aanraking komen met andere culturen, dat ze een beeld bij armoede krijgen en ongelijkheid in de verdeling van rijkdom ervaren, maar vooral ook dat ze christenen in een ander deel van Europa ontmoeten. Om in die ontmoeting samen te dienen in het Koninkrijk van God. Deze reizen maken grote indruk op de jongeren. Vele jongeren ervaren de reizen als een verrijking van hun leven.

Reizen

De jongerencommissie heeft in 2019 elf reizen georganiseerd met in totaal 171 deelnemers. Daarmee is de doelstelling ruimschoots behaald. We kijken terug op een goed jaar, waarbij er meer deelnemers waren dan afgelopen jaren.

Na een aantal jaar waarin we alleen groepen uit kerkelijke gemeentes begeleidden was er dit jaar ook een samengestelde groep. Het vereiste enige voorbereiding van onze kant, maar was een mooie reis voor de jongeren en voor de voorganger in Roemenië die de groep ter plaatse geleid heeft.

Vorbereidingsreis

Ook in 2019 zijn we met een aantal jc-leden op reis geweest naar Oost-Europa (Roemenië en Hongarije) om projecten voor te bereiden voor de groepen en om nieuwe contacten te ontmoeten. Tijdens deze reis hadden we mooie ontmoetingen en raakten we enthousiast over verschillende projecten. Ondertussen staat er een reis gepland naar één van de bezochte projecten in Roemenië. Daarnaast is een dergelijke reis altijd goed voor de onderlinge band en teambuilding.

Duurzaamheid

In 2019 hebben we als jc nagedacht over duurzaamheid en dan met name CO2-compensatie voor het vliegen. We hebben hiervoor een notitie geschreven die uiteindelijk breder binnen de organisatie is opgepakt en waarover binnen HOE een besluit is genomen. Een mooie ontwikkeling nu we als stichting ook op dit gebied onze verantwoordelijkheid nemen (we hebben inderdaad besloten onze vliegreizen te gaan compenseren).

Andere activiteiten

Voor het eerst sinds jaren hebben we weer een bijeenkomst voor reisbegeleiders georganiseerd. Dit was een succes en werd door de aanwezigen als positief ervaren. Ook in 2020 willen we een dergelijke avond – in verbeterde vorm – organiseren.

In het kader van een reis die er van uit een gemeente in Lunteren heeft plaatsgevonden, werden we uitgenodigd om een en ander te vertellen over HOE en jongerenreizen bij een ouderenmiddag van diezelfde gemeente. Het was een mooie middag! Mooi om te zien hoe diaconaat en de jongerenreizen op die manier een groter publiek kon bereiken binnen een gemeente.

Samenwerking met anderen

In 2019 hebben we contact gehad met Samarita om te zien in hoeverre we met deze organisatie kunnen samenwerken. Besloten is om deze samenwerking informeel te houden en zo mogelijk in een enkel geval deelnemers naar elkaar door te sturen. Ook hebben we informatie en werkwijze uitgewisseld.

4. Onze activiteiten – Hoe en met wie we dit werk mochten doen

4.1. Stichting HOE

Doelstelling

Doel van de stichting is een bijdrage te leveren aan het werk van kerken (in hun plaatselijke gemeenten) en verwante christelijke organisaties in Oost-Europa, teneinde deze in staat te stellen gestalte te geven aan hun Bijbelse roeping inzake gemeenteopbouw en missionaire, diaconale en onderwijskundige toerusting. De stichting doet dit in gedeelde verantwoordelijkheid met genoemde partners.

Missie

Als diaconale organisatie wil HOE delen in de verantwoordelijkheid van kerken (in hun gemeenten) en verwante organisaties en richt zich hierbij op vorming en toerusting, diaconaat, evangelisatie en onderwijs. De stichting werkt samen met contactpersonen in Oost-Europa en kiest primair voor het werken via de plaatselijke gemeenten.

Kerkelijke structuren en hiërarchie worden gerespecteerd en waar mogelijk benut, maar nooit gezien als doel. Het faciliteren van gemeentecontacten of werkzaamheden van instituten, als indirecte manier van werken, is van belang bij het realiseren van de doelstelling.

Identiteit

De stichting belijdt en aanvaardt Gods Woord als enige grondslag voor leer en leven, opgevat in de zin van de Drie Formulieren van Enigheid.

Huisvesting

Het kantoor van de stichting is gevestigd aan de Veemweg 2, 3771 MT in Barneveld.

Kamer van Koophandel

Stichting Hulp Oost-Europa staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 41179675.

Gedragscodes

De stichting heeft een gedragscode publiciteit en fondsenwerving. In deze gedragscode staat dat fondsenwerving altijd, direct of indirect, het doel heeft het werk van de stichting te bevorderen. We nemen te allen tijde onze verantwoordelijkheid ten opzichte van onze donateurs en andere betrokkenen. Degenen die betrokken zijn bij fondsenwerving tonen respect voor elkaar en voor degenen voor wie fondsen gewonnen worden.

Bij fondsenwerving zullen we de wet en andere van toepassing zijnde regelgeving hanteren. Donateurs, personeel en vrijwilligers van de stichting zullen zich op de hoogte kunnen stellen van het voorgenomen en gevoerde beleid inzake fondsenwerving. De volledige gedragscode is te vinden op de website www.stichtinghoe.nl.

Klachtenprocedure

Er is een klachtenprocedure sinds 2004. De procedure staat op de website. In 2019 is geen beroep op deze procedure gedaan.

4.2. Bestuur en raad van toezicht

De stichting heeft een bestuur (negen leden) en een raad van toezicht (vijf leden). De raad van toezicht (rvt) doet verslag in hoofdstuk 4.7. De benoemingen en herbenoemingen worden in de gezamenlijke vergaderingen bekrachtigd. Herbenoemingen zijn d.m.v. een rooster geregeld. Bij de samenstelling van de raad van toezicht is rekening gehouden met een zo breed mogelijke deskundigheid van de leden, in het bijzonder op bestuurlijk vlak.

Mutaties

In 2019 zijn er de volgende mutaties: bestuurslid Albert Heldoorn overlijdt op 11 juli na een ziekbed. Albert was vanaf het begin van de stichting betrokken bij HOE. Aspirant-bestuursleden Menno Zetzema en Eefje van de Werfhorst worden per 1 januari 2020 bestuurslid. Gera Geluk (secretaris), Klaas Witteveen (penningmeester) en Zeger de Haan nemen afscheid als bestuurslid. Ds. Jan Sander Heutink wordt aspirant-bestuurslid. Omdat er geen nieuwe secretaris is gevonden, neemt bestuurslid Martin Holtland (tweede voorzitter) deze functie tijdelijk waar. De rvt neemt afscheid van voorzitter Cees Gooijer en secretaris Cor van Groningen. Johan Gooijer gaat per 1 januari 2020 de rvt versterken. Rijk van Dam wordt voorzitter en Ton Tanghe neemt het secretariaat op zich.

Hoofd- en nevenfuncties leden bestuur en raad van toezicht

Zie bijlage C.

Bezoldigings- en vergoedingenbeleid bestuur en raad van toezicht

Bestuurders en toezichthouders zijn onbezoldigd en krijgen geen onkostenvergoeding. Reiskosten worden desgevraagd vergoed tegen 28 cent per kilometer; de toezichthouders declareren geen reiskosten. Sommige bestuursleden declareren minder of geen reiskosten.

Bestuurscommissies

De bestuurscommissies nemen elk een specifiek deel van de beleidsuitvoering voor hun rekening (voor beschrijving zie organogram op pagina 18. De commissies hebben binnen de financiële en inhoudelijke beleidskaders een uitvoerend mandaat van het bestuur. Ze koppelen de voortgang van het werk met werkverslagen terug aan het bestuur. Een keer in de drie jaar geeft een bestuurscommissie een presentatie voor het bestuur. De actuele samenstelling (per april 2020) van de commissies is in bijlage A opgenomen.

Vergaderfrequentie 2019

	Aantal vergaderingen
Bestuur	10
Beleidscommissie	11
Raad van toezicht	3
Bestuur en raad van toezicht samen	3
Regioverband	6
Onderwijscommissie	3
Commissie Gemeenteopbouw	5
Jongerencommissie	9
Commissie Fondsenwerving en Publiciteit	9

Vertrouwenscommissie

Stichting HOE heeft sinds 2019 een vertrouwenscommissie voor medewerkers en vrijwilligers. Bestuurslid Nelleke ten Kortenaar is de vertrouwenspersoon. Ook is er een protocol ongewenste intimiteiten vastgesteld.

.....

Afstemmen en samenwerken

- GZB - Sinds 2017 is er een samenwerkingstraject met de GZB (Gereformeerde Zendingsbond) en de Slowaaks Hervormde kerk. Het gaat om een project dat zich in Slowakije vorm krijgt en gericht is op toerustingsactiviteiten rond Roma. De GZB draagt ook financieel bij aan het opzetten van een catecheseproject in Oost-Europa.
- Prisma - Deze organisatie verenigt een twintigtal christelijke organisaties die wereldwijd actief zijn in ontwikkelingssamenwerking en diaconaat.
- CPOE - Stichting HOE participeert in het Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE), onderdeel van Prisma. De bureaumanager van HOE is lid van de stuurgroep CPOE, die jaarlijks vier keer vergadert en beleid vormgeeft.
- GB – Met de Gereformeerde Bond (GB) is regelmatig overleg. Eens in de twee jaar wordt er gezamenlijk een conferentie belegd, afwisselend in Nederland en Hongarije. In juni 2020 zal de conferentie in Nederland plaatsvinden.
- Met stichting Ondersteuning Gereformeerd Onderwijs (OGO) wordt samengewerkt rond een project in Roemenië.
- Fundament - Met stichting Fundament is er afstemming over de werkwijze en de contacten van beide stichtingen in het Hongaarsstalige werkgebied. Projectuitwisseling heeft vooral betrekking op toerusting.
- HGJB - Met de HGJB (Hervormd Gereformeerde Jeugdbond) is er samenwerking bij het opzetten van een catecheseproject in Oost-Europa. Daarnaast is er jaarlijks een overleg.

Relatie accountant

Van Ree Accountants is, v.w.b. de controleopdracht, benoemd door de raad van toezicht. De accountant is in het verslagjaar niet ingeschakeld voor advieswerk. Relevante controlebevindingen en daarop gebaseerde adviezen, alsmede van belang zijnde actuele en voor onze stichting relevante ontwikkelingen worden neergelegd in een accountantsverslag en besproken met de penningmeester en bureaumanager.

Het accountantsverslag wordt zowel door het bestuur als de raad van toezicht in respectievelijke vergaderingen besproken, alsmede in de gemeenschappelijke vergadering van het bestuur en de raad van toezicht. Ook de follow-up wordt, voor zover daar aanleiding toe is, door bestuur en raad van toezicht gevolgd.

4.3. Vrijwilligers

Het werk van HOE kan niet verricht worden zonder vrijwilligers (in 2019 zijn dat er ± 80). Ze zetten zich (vaak al jarenlang) in om met grote betrokkenheid het voorbereidend werk in Nederland en het werk van HOE in Oost-Europa mogelijk te maken. De vrijwilligers doen dit werk in hun vrije tijd, zonder dat ze er een vergoeding voor krijgen. Gemaakte (reis)kosten worden desgevraagd vergoed op declaratiebasis. Overigens maakt een groot deel hier geen gebruik van.

Er is een vrijwilligersverzekering afgesloten die risico's afdekt. Betrokkenheid, tijd, capaciteit en beroepskennis van vrijwilligers zijn belangrijk voor de continuïteit van de organisatie en het behalen van de doelstelling. Om het vrijwilligerswerk in goede banen te leiden, is een bestuurslid als vrijwilligerscoördinator aangesteld.

4.4. Kantoor

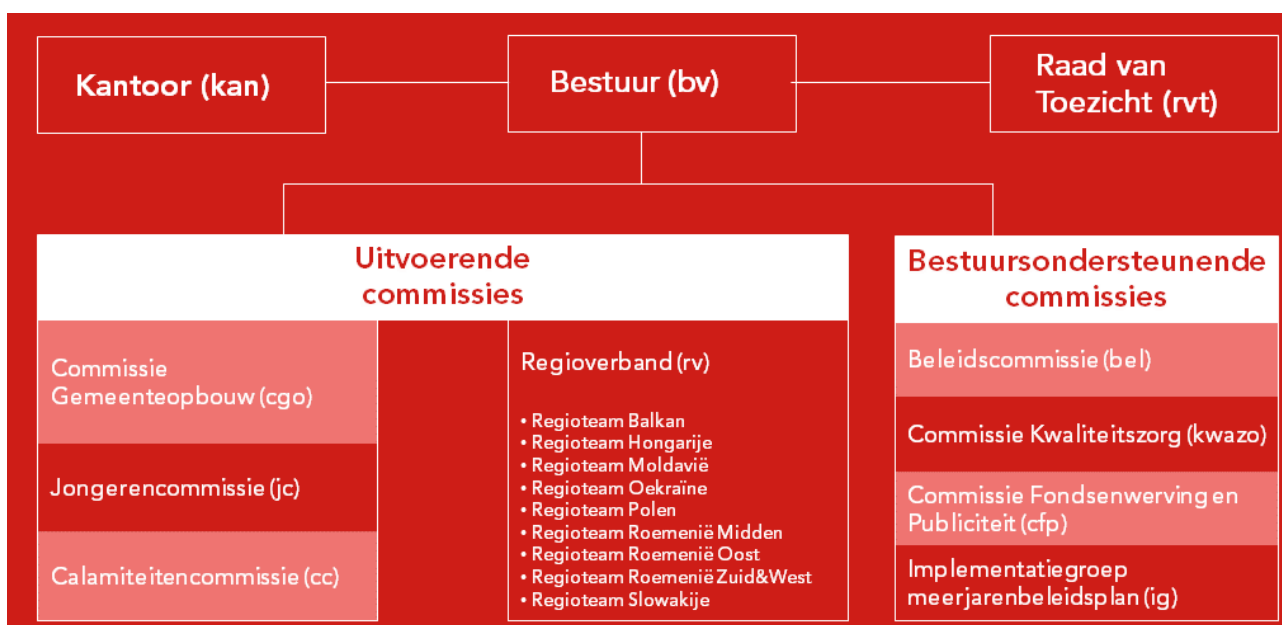
Medewerkers in dienst

In 2019 zijn vier medewerkers (3,46 fte) in dienst van de stichting.

- Dhr. Allard Selles, bureaumanager - per 16 maart (1 fte).
- Dhr. Herbert van Daalen, communicatie en fondsenwerving (1 fte).
- Mw. Marja Meijwaard, financieel administratief medewerker (0,66 fte).
- Mw. Neelke de Fijter, jongerenwerk en fondsenwerving (0,8 fte).

Dankbaar constateren we dat er geen langdurig verzuim was door ziekte of andere oorzaken. Drs. Adré Lichtendonk zegt per 1 januari 2019 zijn baan op om als zendeling te gaan werken in Bosnië. Op Eerste Pinksterdag wordt hij, samen met zijn vrouw, door de GZB uitgezonden.

4.5. Organogram

Aan de raad van toezicht is het toezicht opgedragen op het bestuursbeleid en op de algemene gang van zaken binnen de stichting en de daaraan verbonden organisatie.

Het bestuur bestuurt de stichting en is eindverantwoordelijk voor de (dagelijkse) leiding en de uitvoering van haar programma's en activiteiten. De beleidscommissie werkt, gedelegeerd door het bestuur, gevraagd en ongevraagd beleidsvragen uit en biedt die ter bespreking en besluitvorming door middel van notities aan het bestuur aan. Voorts bereidt de beleidscommissie onder meer de agenda van de bestuursvergaderingen voor.

De aansturing van het kantoor is, namens het bestuur, op hoofdlijnen gedelegeerd aan de beleidscommissie. De bureaumanager geeft leiding aan de bezoldigde medewerkers en de kantoorvrijwilligers. In opdracht van de beleidscommissie heeft de werkgroep jaarverslag als taak om processen rond het tot stand komen van het jaarverslag te evalueren en naar aanleiding van de uitkomst plannen te maken voor het volgende verslag. Punten op het gebied van verbetering van de kwaliteit van allerlei (werk)processen en zo mogelijk vereenvoudiging van procedures worden voorbereid en geëvalueerd door de commissie kwaliteitszorg. De bevindingen en adviezen worden via de beleidscommissie gecommuniceerd naar het bestuur.

De commissies die landoverstijgend werken (rv, cgo, ond, jc, cfp en cc), ondersteunen de regioteams en

het bestuur op de specifieke thema's waarvoor zij zijn ingesteld en waarop zij deskundig zijn. Ze richten zich ook met beleidsuitvoerende projecttaken op doelgroepen.

Rv, cgo en ond hebben beleids-uitvoerende projecttaken. Projectaanvragen worden binnen het regioverband en deze commissies besproken en getoetst aan de beleidsuitgangspunten en de jaarplannen. Op basis van een geografische indeling worden projectspecifieke onderdelen van de beleidsuitvoering ter hand genomen door de regioteams.

De jongerencommissie begeleidt de voorbereiding van de diaconale jongerenreizen naar Oost-Europa. De organisatie en uitvoering van de reizen worden afgestemd met de betreffende regiocoördinator/projectleider. De overige activiteiten zijn gericht op fondsenwerving en bewustwording. De commissie fondsenwerving en publiciteit (en voorlichting) werkt binnen het kader van haar taakstelling beleidsuitvoerende en voert planmatig de betreffende werkzaamheden uit. De calamiteitencommissie komt bijeen als zich in één of meerdere regio's rampen voordoen. De commissie kan, na beoordeling, op zeer korte termijn financiële middelen beschikbaar stellen voor hulpverlening.

4.6. Rooster van aftreden raad van toezicht en bestuur

Bestuur	Datum aantreden	Datum herbenoeming	Datum aftreden	Statutair niet herbenoembaar
Gerrit Jan van Norel	1-jan-10	31-dec-17	31-dec-21	31-dec-29
Gera Geluk-van de Werken	1-jan-10	31-dec-15	31-dec-19	n.v.t.
Klaas Witteveen	1-jan-12	31-dec-15	31-dec-19	n.v.t.
Zeger de Haan	1-jan-16	-	31-dec-19	n.v.t.
Albert Heldoorn	20-mrt-78	31-dec-17	Overl. 11-jul-19	n.v.t.
Martin Holtland	1-jan-13	31-dec-19	31-dec-23	31-dec-27
Nelleke ten Kortenaar-Stam	1-jan-16	31-dec-19	31-dec-23	31-dec-27
Gerth Westmaas	1-jan-14	31-dec-17	31-dec-21	31-dec-21
Adri Robijn	1-jan-19	-	31-dec-22	31-dec-26
Jacob Meijer	1-jan-18	-	31-dec-21	31-dec-29
Raad van toezicht	Datum aantreden	Datum herbenoeming	Datum aftreden	Statutair niet herbenoembaar
Cees Gooijer	1-jan-00	31-dec-16	31-dec-19	n.v.t.
Ton Tanghe	1-jan-18	-	31-dec-21	31-dec-29
Rijk van Dam	1-jan-18	-	31-dec-21	31-dec-25
Cor van Groningen	1-jan-14	31-dec-17	31-dec-19	n.v.t.
Jan Verhaar	1-jan-10	31-dec-18	31-dec-22	31-dec-22
Evert Raaijen	20-apr-17	-	31-dec-20	31-dec-28

4.7. Raad van toezicht

De rvt van stichting HOE (Hulp Oost-Europa) is statutair verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van het bestuur, op de algemene gang van zaken in de stichting en op de daarmee verbonden organisatie. Een aantal besluiten van het bestuur behoeven de goedkeuring van de rvt, zoals het wijzigen van de statuten, de vaststelling van het jaarplan, de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening, alsmede het benoemen, schorsen en ontslaan van bestuursleden. De leden van de raad worden benoemd door de gecombineerde vergadering van bestuur en rvt.

De raad van toezicht vergadert in het verslagjaar 2019 drie keer zelfstandig en drie keer samen met het bestuur. Goedkeuring wordt verleend aan de jaarrekening en het jaarverslag 2018 en tevens aan de begroting voor 2020 en het jaarplan 2020. Goedkeuring wordt door de raad eveneens verleend aan het meerjarenbeleidsplan (mjb) 2019-2024. De rvt benadrukt zijn grote waardering voor de grondige en

zorgvuldige manier waarop al deze beleidsstukken zijn voorbereid en uitgewerkt en voor het vele werk dat daarvoor is verzet.

De raad constateert met betrekking tot de begroting voor 2020 dat veel inspanningen zijn verricht om tot een evenwichtige begroting te komen. Vastgesteld wordt dat de verwachte uitgaven om de werkplannen te kunnen uitvoeren, op een verantwoorde manier en zo zorgvuldig mogelijk in evenwicht zijn gebracht met de te verwachten inkomsten. De rvt spreekt zijn grote waardering uit voor het vele werk dat de penningmeester daarvoor heeft verricht.

In overeenstemming met voorgaande jaren spreekt de raad zijn waardering uit voor het voortdurende streven van het bestuur en de commissie cfp om het bedrag aan algemene middelen, ter dekking van de algemene doelen van de organisatie, naar een gewenst hoger niveau te brengen. Weliswaar is de verdeling van de middelen over algemene doeleinden en specifieke (diaconale) projecten nog steeds een belangrijk punt van zorg, maar de rvt neemt met instemming kennis van het feit dat de focus gericht blijft op de vergroting van de algemene middelen.

Grote waardering heeft de rvt voor het in het verslagjaar gereedgekomen meerjarenbeleidsplan (mjb) 2019-2024, en de inspirerende bezinning op de veranderde tijden en omstandigheden die aan de hulpverlening andere vragen en prioriteiten stelt. Daarbij gaat het in deze nieuwe beleidsperiode niet alleen om de vraag welke ontwikkelingen nodig zijn en op welke wijze moet worden meebewogen, maar ook om de vraag hoe tezamen met de gemeenten in Centraal- en Oost-Europa - de partners van de stichting - bedreigingen van geloof en kerk kunnen worden tegengegaan. In het bijzonder gaat het in deze fase om de vraag hoe de stichting en de partners effectief kunnen zijn in het uitdragen van het evangelie. De raad heeft met instemming kennisgenomen van de intensieve voorbereiding en het vele werk dat in dit beleidsstuk is geïnvesteerd.

Met diep respect herdenkt de raad het overleden bestuurslid van de stichting, Albert Heldoorn. Vanaf het ontstaan van de stichting is hij als bestuurslid bij het werk betrokken geweest en was hij landencoördinator van Slowakije. Met dankbaarheid wordt zijn grote inzet in herinnering gehouden.

De raad van toezicht neemt afscheid van voorzitter Cees Gooijer en secretaris Cor van Groningen. Het voorzitterschap van de raad is overgedragen aan Rijk van Dam en het secretariaat aan Ton Tanghe. Als nieuw lid treedt Johan Gooijer toe tot de raad van toezicht.

De goede, constructieve en vruchtbare samenwerking tussen bestuur en raad van toezicht kan ook in 2019 voortgezet worden. Samenvattend oordeelt de raad dat het bestuur de vrijwilligersorganisatie goed en adequaat bestuurt. Het eigen functioneren evalueert de raad in zijn jaarlijkse decembervergadering.

4.8. Verantwoordingsverklaring

Beleidscyclus

Stichting HOE werkt op basis van een beleidscyclus. Die heeft als belangrijkste kenmerken:

- Een meerjarenbeleidsplan dat is samengesteld in nauwe samenwerking tussen strategisch bestuurlijk verantwoordelijken en verantwoordelijken voor de uitvoering. De gebruikte ontwikkel- en evaluatiemethode garandeert de gewenste (en noodzakelijke) deskundige inbreng, loyaliteit en draagvlak voor beleid in de uitvoeringsorganisatie.
- Een jaarplan dat is opgesteld door de bestuurscommissies, op basis van het meerjarenbeleidsplan, en een bij dit geprioriteerde jaarplan behorende begroting. Het jaarplan wordt door het bestuur besproken en beoordeeld. Na vaststelling door het bestuur en goedkeuring door de raad van toezicht wordt

kwartaalsgewijs overgegaan tot uitvoering van het jaarplan. Taken, werkwijze, mandatering, verantwoordelijkheden en samenstelling zijn vastgelegd in de notitie 'Uitwerking positie bestuurscommissies'. Het sturings- en uitvoeringsproces in de bestuurscommissies is, mede hierdoor, ook ten aanzien van optimale besteding van de middelen, voor alle betrokkenen van de stichting transparant. Ter bevordering van deze transparantie worden de notulen van alle bestuurscommissies gedeeld met bestuursleden. Op verzoek worden deze geagendeerd in de bestuursvergadering. Daarnaast maken de voorzitters van de afzonderlijke bestuurscommissies deel uit van het bestuur, waarmee naar beide kanten een optimale communicatie wordt nagestreefd. Tevens worden er in de bestuursvergaderingen bij toerbeurt presentaties verzorgd door de afzonderlijk regioteams. Op deze wijze maakt men persoonlijk kennis met de vrijwilligers die als 'veldwerkers' over relevante informatie beschikken.

- Een jaarverslag waarin de bestuurscommissies verantwoording afleggen van de werkzaamheden aan het bestuur. Dit verslag wordt door het bestuur besproken en gebruikt voor de samenstelling van het jaarverslag van de stichting.

Toezicht, functioneren en optimale besteding van middelen

Het bestuur steunt, voor het houden van toezicht, onder meer op het stelsel van administratieve organisatie en interne controle, zoals dit is beschreven in het handboek administratieve organisatie. Periodiek komen in het bestuur rapportages aan de orde, onder meer over de stand van zaken van de ontvangen middelen, de financiën (exploitatietechnisch) en de jaarplannen.

Naast tussentijdse inhoudelijke en/of financiële informatieverstrekking legt het bestuur onder meer via het vastgestelde jaarverslag en een beleidsgesprek verantwoording af aan de raad van toezicht over het gevoerde beleid. Naar aanleiding van de vastgestelde begroting en het jaarplan vindt eveneens een dergelijke bespreking plaats over het voorgenomen te voeren beleid en de relatie met het meerjarenbeleidsplan. De optimale besteding van de middelen en effectieve en doelmatige werkwijze van de stichting in de context van de doelstelling hebben daarbij de aandacht.

Optimale samenstelling bestuur en toezichthoudend orgaan

Zowel bij het aantrekken van vrijwilligers voor de diverse bestuurscommissies en bestuursleden als van leden van de raad van toezicht wordt nadrukkelijk geworven vanuit de voor een betreffende functie oogde dan wel gewenste specifieke competenties. Daarbij zijn zowel bekwaamheden op het gebied van bestuurlijke processen als inhoudelijke kennis van en inzicht in de hulpverlening die de stichting in Oost-Europa vormgeeft van betekenis. Om deze werkwijze vast te houden zijn profielschetsen voor de leden van de raad van toezicht opgesteld.

Evaluatie van het eigen functioneren van het bestuur wordt in beginsel gedaan door middel van een tweejaarlijks gesprek van de voorzitter met de afzonderlijke bestuursleden. Deze werkwijze wordt ook gehanteerd door de raad van toezicht. De evaluatiepunten uit deze gesprekken worden vooraf in het bestuur vastgesteld. De punten die aan de orde komen, betreffen de wijze waarop het bestuur functioneert, hoe de verbinding tussen de verschillende onderdelen in de stichting loopt, het specifieke karakter van een vrijwilligersstichting met een professioneel kantoor en de wijze waarop we werken aan de doelstelling en de daarbij behorende kwaliteitsontwikkeling.

In het kader van het goed functioneren van de kantoororganisatie wordt jaarlijks, naast de gebruikelijke functioneringsgesprekken, geëvalueerd onder vrijwilligers en bestuurders. De uitkomst wordt gerapporteerd aan het bestuur. Met afscheid nemende vrijwilligers wordt zo mogelijk een exitgesprek gevoerd door de vrijwilligerscoördinator. Zij rapporteert hierover in het bestuur.

Optimale relaties met belanghebbenden

Voor de verschillende groepen belanghebbenden wordt gestreefd om terugkoppeling op maat te geven.

.....

De groep belanghebbenden die financieel bijdraagt aan de uitvoering van de doelstelling wordt geïnformeerd via verschillende media. De groep belanghebbenden die als vrijwilliger betrokken is, krijgt informatie die van belang is om betrokkenheid bij de stichting te versterken.

4.9. Beleid

Interne veranderingen

In het verslagjaar is een van de belangrijke veranderingen dat Allard Selles uit Ermelo per 16 maart 2019 bureaumanager is geworden. De taken van de bureaumanager zijn vanaf 1 januari 2019 tijdelijk waargenomen door Herbert van Daalen.

Nieuwe ontwikkelingen

Ten behoeve van een grote actie voor Roma, kan HOE met een project in Roemenië meedoen aan EO Metterdaad. Het Reformatorisch Dagblad (RD) start in het najaar met de RD-actie om fondsen te werven voor diaconale projecten in Moldavië. HOE werkt—als begunstigde—hierbij samen met Dorcas. Eind 2019 ziet het ernaar uit dat de opbrengst meer dan 1 miljoen euro wordt.

Implementatie meerjarenbeleidsplan

In de septembervergaring van het bestuur en de raad van toezicht wordt het meerjarenbeleidsplan 2019-2024 vastgesteld. Er wordt een implementatiegroep meerjarenbeleidsplan opgezet die als doel heeft het begeleiden van het proces en te fungeren als klankbordgroep. Deze groep stimuleert dat de doelen uit het mjbv worden gerealiseerd. In december 2019 is deze groep voor het eerst bij elkaar geweest en zijn er doelstellingen voor 2020 geformuleerd.

Winterhulp

De regels rondom de aanvragen van winterhulp worden aangescherpt. De contactpersonen in Centraal en Oost-Europa ontvangen een document met duidelijke spelregels. Een bijdrage wordt in principe voor drie jaar toegezegd. In die periode krijgen de partners in Centraal- en Oost-Europa, in het kader van eigenaarschap, de mogelijkheid te werken aan het genereren van eigen fondsen. De bijdrage van HOE wordt afgebouwd, tenzij blijkt dat het werven van fondsen door een partner wegens bijvoorbeeld armoede niet mogelijk is. De periode kan na drie jaar nog een keer worden verlengd met twee jaar.

Co2-compensatie

Stichting HOE compenseert per 1 juni 2019 CO2 voor alle vlieguren die gemaakt worden door medewerkers, bestuursleden en vrijwilligers. HOE werkt samen met de christelijke natuurbeweging A Rocha (www.arocha.nl).

Uniciteit HOE

In 2019 heeft HOE een document vastgesteld waaruit de uniciteit van de stichting blijkt. Deze staat op de website van HOE onder het menu 'Missie en visie'.

Werken via programma's

Het bestuur heeft het werk van HOE ondergebracht in vier programma's. Stichting HOE richt zich vanaf 1 januari 2020 op de volgende doelgroepen: kinderen en jongeren, ouderen, meest kwetsbaren, Roma en leidinggevend in kerkelijke gemeenten. Deze doelgroepen zijn ondergebracht in de volgende vier programma's: (1) Hoop voor kwetsbaren, (2) Hart voor Roma, (3) Toekomst voor kind en jongeren en (4) Ge-loofsbouw. Er zijn richtlijnen aangegeven waaraan nieuwe projecten van HOE moeten voldoen.

Stappenplan nieuwe projecten

Om het proces van opstart van een project tot en met het afsluiten beter te monitoren heeft het bestuur een stappenplan nieuwe projecten opgesteld. Een van de belangrijke wijzigingen is dat alle projecten goedkeuring moeten krijgen van het bestuur. Projecten krijgen een maximale looptijd van drie jaar. Daarna wordt er geëvalueerd. Als er reden is om het project door te laten lopen, kan het project door het bestuur opnieuw verlengd worden met drie jaar. Daarna neemt het bestuur een besluit om een project stop te zetten of door te laten lopen als een structureel project.

Onderwijscommissie

De onderwijscommissie is in december 2019 opgeheven. Het aantal onderwijsprojecten loopt terug. Het blijkt dat veel projecten een diaconale focus hebben (voorbeeld: voedselverstrekking aan kinderen op school). De laatste bijdragen van financiële middelen uit vermogensfondsen worden in 2020 uitgegeven. Daarom besluit het bestuur in overleg met de leden van de onderwijscommissie betreffende commissie op te heffen. Enkele projecten blijven bestaan en worden door vrijwilligers gemonitord, totdat ook deze projecten stoppen. Looptijd van de drie verschillende projecten is één tot vijf jaar.

4.10. Vooruitblik

Het jaarplan 2020 was het eerste werkplan, gestoeld op het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2019-2024. Inmiddels is een aantal regioteams bezig met de uitwerking van de doelstellingen vanuit jaarplan en het mjb 2019-2014. De rol van de commissie gemeenteopbouw (cgo) is daarbij van groot belang.

In juni wordt de derde Mátraházaconferentie in Nederland georganiseerd, ditmaal in de regio Delft. Als vanouds gebeurt dit weer in samenwerking met de Gereformeerde Bond. Eind februari is de RD-actie 'Moldavië' afgesloten. De opbrengst is boven ieders verwachting: 1.245.000 euro. Samen met onze zusterorganisatie Dorcas zullen de gelden worden ingezet voor jongeren en ouderen in Moldavië. Het regioteam Moldavië bezint zich op een goede besteding van de veel hoger dan verwachte opbrengst. Het zal van dit regioteam, het kantoor en de financiële betrokkenen veel aandacht en inzet vergen.

Inmiddels is de verhuizing van het kantoor afgerond. Het plan is in het tweede kwartaal een open huis te organiseren voor vrijwilligers, burens, donateurs, partnerorganisaties en belangstellenden, maar door de coronacrisis wordt dit uitgesteld. In het najaar zal opnieuw een thema-avond voor de vrijwilligers worden belegd.

Het bestuur heeft zich ten doel gesteld komende twee jaar met zo mogelijk alle regioteams een ontmoeting te hebben om over de voortgang van het werk te spreken. Met de teams van Hongarije, Moldavië en Roemenië-Oost heeft dit gesprek al plaatsgevonden. Met andere teams en ook met bestuursondersteunende commissies staan ontmoetingen gepland.

In dit alles kunnen we ons werk alleen doen in het besef afhankelijk te zijn van Hem die het al regeert. Aan Zijn zegen is alles gelegen. We weten ons gedragen door velen in ons werk, en bevelen alle betrokkenen voortdurend aan in de voorbede van alle ondersteuners.

Bewaar ons, Vader, bij Uw woord,
Uw vijand trekt, met wat bekoort,
Ons los uit Uwe heerschappij
Spreek tot ons hart, blijf ons nabij!

PS. Op dit moment kunnen we nog niet overzien wat de consequenties zijn van de gevolgen van het coronavirus. Vanuit het bestuur wordt er scherp opgelet wat de ontwikkelingen zijn. We merken dat de nood in Oost-Europa wordt ervaren. Mensen worden werkeloos, kunnen nauwelijks voedsel kopen. HOE ziet hier ook een verantwoordelijkheid om te helpen, waar mogelijk. Op 6 april heeft HOE in aanvang een calamiteitenfonds van 50.000 euro ingesteld om de eerste nood in het werkgebied te lenigen.

5. Onze helpers – Hoe wij geholpen zijn om het werk te kunnen doen

5.1. Inleiding

Doelgroepen

In 2019 hebben we ons gefocust op de volgende doelgroepen:

1. Donateurs die het werk van HOE steunen en al dan niet op de hoogte worden gehouden van het werk van HOE;
2. Jongeren die via de diaconale jongerenreizen betrokken raken/raakten bij het werk van de stichting;
3. Nieuwe donateurs;
4. Kerkelijke gemeenten die in ons relatiebeheersysteem opgenomen zijn.

Campagnes

In 2019 worden er drie wervingscampagnes gevoerd? die verbonden zijn aan de drie thema's van HOE om de inhoudelijke en financiële betrokkenheid van donateurs te vergroten. Voor de campagnes geldt dat ze fondsenwervend zijn, maar ook gericht zijn op of ten behoeve van voorlichting en bewustwording:

1. Gedeeld geloof (gemeenteopbouw)
2. Geef kids Toekomst (onderwijs)
3. Geef ons heden... dagelijks brood (diaconaal)

De behaalde resultaten van de campagnes zijn als volgt:

1. Volgers Facebook verdubbelen: het aantal is met van 662 gestegen tot 758. Er is geen specifieke campagne op Facebook geweest om het aantal volgens te vergroten.
2. Het aantal e-maillezers is van 1.352 lezers gestegen naar 1.576.
3. Facebook en Instagram zijn ingezet om mensen te betrekken en tot geven te bewegen. Wat daar precies de effecten van zijn, is moeilijk in te schatten. In ieder geval hebben we geconstateerd dat het aantal giften n.a.v. social media is toegenomen.
4. De vier websites van HOE (www.stichtinghoe.nl, www.hoeliday.nl, www.hoehelpt.nl, www.hoeinactie.nl) zijn zo ingericht dat bezoekers via de aangebrachte routes worden gestimuleerd om de website niet te verlaten, zonder een activiteit te hebben verricht.

5.2. Belanghebbenden

Hieronder verstaan we diegenen die in Nederland betrokken zijn bij de uitvoering van het werk van onze stichting. We onderscheiden twee groepen. De eerste groep bestaat uit particulieren en organisaties die het werk van HOE financieel ondersteunen. Deze groep staat bij HOE geregistreerd als gevers/donateurs. De tweede groep zijn de vrijwilligers, die vooral tijd en energie geven om het werk van HOE mogelijk te maken.

Het uitgangspunt is dat HOE verantwoording aflegt van uitvoering en van beleid en/of informatie verstrekt aan de hieronder genoemde groepen.

a. Groep die financieel bijdraagt aan het werk van de stichting

Donateurs

Donateurs worden als belanghebbenden geïnformeerd via ons magazine en/of onze e-mailnieuwsbrief en social media. Deelnemers aan sponsorprogramma's krijgen specifieke projectinformatie, die voldoet aan de behoefte van deze sterk op het project betrokken mensen. Daarnaast ontvangen donateurs die een speciaal project ondersteunen een bedankbrief met informatie over de stand van zaken bij het door hen gesteunde project. Alle nieuwe donateurs worden telefonisch benaderd en bedankt voor hun gift. Ze krijgen dan ook de mogelijkheid te kiezen op de hoogte te blijven van het werk of niet. Uit de reacties blijkt dat mensen deze manier van communiceren waarderen. We zien in 2019 een daling van het aantal donateurs dat het werk van HOE ondersteunt.

Kerken en scholen

Deze groep belanghebbenden wordt op de hoogte gehouden via gerichte mailings of wordt telefonisch benaderd. In telefonische contacten staat de informatiebehoefte centraal, maar wordt ook geprobeerd de belanghebbenden te bewegen financieel bij te dragen.

Diaconieën ontvangen twee keer per jaar het magazine en vier keer per jaar een e-mailnieuwsbrief. Met regelmaat wordt contact gelegd met diaconieën om ze blijvend te betrekken bij het werk van de stichting en om afhakende of achterblijvende diaconieën opnieuw te interesseren.

Scholen krijgen ongeveer vier keer jaar een digitale mailing. Verder krijgen scholen op verzoek informatie aangeboden en in de meeste gevallen resulteert dat in een fondsenwervingsactie.

Jongeren

Jongeren vormen een afzonderlijke groep belanghebbenden. Ze worden bij het werk van de stichting betrokken via diaconale jongerenreizen en via de activiteiten van de jongerencommissie. Deze commissie faciliteert, samen met bureaumedewerker Neelke de Fijter, onder het label 'Hoeliday' diaconale jongerenreizen naar projecten in Oost-Europa. Een e-mailing wordt regelmatig verstuurd naar ongeveer 850 jongeren. Er is een speciale website www.hoeliday.nl. De website is vooral gericht op het aanbieden van de diaconale jongerenreizen en geeft mogelijkheden voor weblogs, artikelen en andere manieren van interactieve betrokkenheid. De Facebookpagina en Instagram worden in 2019 met verhalen en het aankondigen van diaconale reizen veelvuldig ingezet om belangstellenden op de hoogte te houden.

Werkgroepen

HOE heeft contact met meerdere werkgroepen. Er wordt bijvoorbeeld nauw samengewerkt met gemeenten die contacten hebben in Polen. De Polenwerkgroep functioneert als een platform tussen HOE en deze gemeenten. Ook in Harderwijk, Hierden, Oud-Beijerland, Leerdam en Hilversum zijn werkgroepen actief betrokken bij projecten in Servië.

Fondsen

De stichting onderhoudt contact met enkele fondsen die specifieke projecten ondersteunen. Er worden afspraken gemaakt over het voortgaande begrotingsproces, de rapportage en de evaluatie met betrekking tot de projecten.

b. Groep die als vrijwilliger betrokken is bij het werk van de stichting

De stichting is sterk afhankelijk van vrijwilligers. Deze grote groep belanghebbenden wordt ingeschakeld bij activiteiten en werkzaamheden gericht op de uitvoering van projecten en het goed laten functioneren

van de stichting en het kantoor. Vanwege het grote belang is beleid ontwikkeld rond 'werken met vrijwilligers'. Vrijwilligers worden uitgenodigd voor diverse bijeenkomsten: de nieuwjaarsontmoeting (onderlinge band versterken) en beleidsbijeenkomsten (meedenken over beleid). Door middel van extra-net (en wekelijks een interne e-mailnieuwsbrief Inform@il) wordt meeleven met elkaar gestimuleerd en geeft het bestuur informatie over bestuurszaken. Ook nieuwsberichten uit het werkgebied worden via Inform@il en via de website gedeeld met de vrijwilligers.

Zo'n tachtig vrijwilligers zetten zich in voor het werk van stichting HOE. Naast de bestuursleden, de leden van de raad van toezicht en de bestuurscommissies, zijn er op allerlei fronten vrijwilligers actief. We willen al deze vrijwilligers bedanken voor hun inzet. De vrijwilligers die betrokken zijn bij de uitvoering van allerlei kantoortaken nemen de vaste medewerkers veel werk uit handen. Dankzij hun inzet kan de personeelsbezetting van het kantoor beperkt blijven en daarmee ook de personeelskosten.

De correspondentie met sponsorouders en -kinderen wordt door vrijwilligers verzorgd. Het gaat dan om de sponsoring van kinderen in het kindertehuis 'De Barmhartige Samaritaan' in Oekraïne en ondersteuning van evangelisten en arme gezinnen in het oosten van Roemenië.

5.3. Fondsenwerving

Een zorgvuldige afweging van kosten in relatie tot beoogde inkomsten blijft het uitgangspunt bij fondsenwerving. Spanningsveld is steeds of een activiteit ook voldoende kostendekkend is. Het gaat niet alleen om de directe -geldelijke- inkomsten, maar ook om de zichtbaarheid van de stichting voor de achterban. HOE is voor haar inkomsten afhankelijk van giften en bijdragen van particulieren, kerkelijke gemeenten, organisaties, werkgroepen en bedrijven. Het onderhouden en versterken van de band met deze donateurs is van groot belang.

Kindersponsorprogramma

Stichting HOE heeft diverse projecten die gericht zijn op toegang tot onderwijs voor kinderen. Er zijn huiswerkklassen in verschillende landen. Daarnaast zijn er preschools waar kinderen voorbereid worden op het basisonderwijs. Een kindersponsorprogramma is een middel om extra geld te werven voor deze kinderen. In 2018 hebben veertien donateurs aangegeven middels dit programma periodiek te willen steunen. Dat aantal is hetzelfde gebleven in 2019.

Erfenissen en nalatenschappen

Er zijn in 2019 twaalf persoonlijke gesprekken gevoerd met donateurs, maar het blijft een uitdaging om met mensen te spreken over erfenissen en nalatenschappen. Er is één persoonlijk gesprek gevoerd bij de donateur thuis. Alle donateurs die benaderd zijn, krijgen een brochure over geven en nalaten (thuisgestuurd).

Verkoop kaarten

Een vrijwilliger van HOE verkoopt oude ansichtkaarten van voor 1960. Via ons blad worden lezers opgeroepen kaarten te geven. Daar wordt goed gehoor aan gegeven. De opbrengst in 2019 is 2.202 euro.

Inzet callcenter

In 2019 hebben we geen callcenter ingezet. We hebben sinds het voorjaar 2019 twee vrijwilligers die wekelijks op kantoor donateurs bellen. Deze relatiebeheerders bellen in 2019 donateurs die sinds 2017 en 2018 niet meer geven. De twee dames bellen ruim vijfhonderd donateurs. Ruim 25 donateurs die in 2017 en 2018 niet meer geven, zijn weer financieel betrokken geraakt. Veel donateurs besluiten om het aantal keren jaarlijkse post te verminderen.

5.4. Voorlichting en Publiciteit

Een van de statutaire doelen van de stichting is het informeren van de achterban in Nederland over de situatie van kerken en mensen/personen/contacten in Oost-Europa. Publicaties van de stichting staan daarom deels ook in het teken van voorlichting.

Uitingen

In 2019 worden acht uitingen gestuurd naar donateurs. In drie gevallen gaat het om een magazine. Sinds oktober 2019 verstuurt HOE geen acceptgiro's meer in het kader van werving algemene middelen, maar wordt een betalingskenmerk in de brief vermeld voor als mensen een gift willen overmaken.

Advertenties

We adverteren in (kerkelijke) week- en maandbladen, in kerkbodes en op websites van christelijke organisaties.

Foldermateriaal

Op verzoek van acht kerkelijke gemeenten hebben we folders gemaakt. Deze folders worden voorafgaand of tijdens de kerkdienst uitgedeeld. Het materiaal wordt op maat gemaakt en aangepast aan het collectiedoel.

Free publicity

In 2019 worden dertien persberichten aangeboden aan dagbladen en plaatselijke en regionale kerkbladen. Ze zijn meestal afgestemd op nieuws uit de nieuwsbrieven, maar soms ook geënt op de actualiteit. Vanuit de bestuurscommissies van de stichting worden regelmatig onderwerpen aangeboden. Er verschijnen diverse interviews met contactpersonen uit Oost-Europese landen in de gedrukte media. De Waarheidsvriend publiceert ook in 2019 bijdragen van HOE.

6. Jaarrekening 2019

Inhoudsopgave

- 6.1. Algemene toelichting op de Jaarrekening 2019
- 6.2. Balans per 31 december 2019
- 6.3. Staat van baten en lasten 2019 en bestemming saldo
- 6.4. Kasstroomoverzicht 2019
- 6.5. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling
- 6.6. Toelichting op de balans 2019 (in €)
- 6.7. Toelichting op de staat van baten en lasten 2019 (in €)
- 6.8. Toelichting op de uitvoeringskosten 2019 (in €)
- 6.9. Toelichting op de overige projectmatige kosten 2019 (in €)
- Bijlage 1: specificatie vaste activa 2019 (in €)
- Bijlage 2: Specificatie bestemmingsfondsen 2019 (in €)
- Bijlage 3: Specificatie structurele hulp 2019 (in €)
- Bijlage 4: Toelichting lastenverdeling Jaarrekening 2019 (in €)
- Bijlage 5: Financiële beleidsuitgangspunten
- Bijlage 6: Kengetallen

6.1 Algemene toelichting op de Jaarrekening 2019

6.1.1. Algemeen

De jaarrekening voldoet aan de door de Raad voor de Jaarverslaggeving uitgevaardigde Richtlijn 650 Verslaggeving Fondsenwervende Organisaties van 11 oktober 2016.

De kosten van beheer en administratie zijn bepaald volgens het model van voormalige brancheorganisatie Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) (thans Goede Doelen Nederland).

De belangrijkste geldstroom voor de stichting zijn de bestemde giften, dat zijn giften die bestemd zijn voor een bepaald doel. De andere belangrijke geldstroom zijn de algemene giften. Daarnaast worden ook gelden ontvangen uit nalatenschappen en legaten en overige opbrengsten.

De bestemde giften worden besteed aan de betreffende doelen onder aftrek van een bijdrage aan de uitvoeringskosten voor het kunnen verstrekken van hulp.

Met nalatenschappen en legaten worden de algemene projecten van de stichting gefinancierd. Dit zijn projecten waar om uiteenlopende redenen niet specifiek voor kan worden geworven.

Uit de algemene giften en de bijdrage uit de bestemde giften worden de *kosten van kantoor en vrijwilligers, de zgn. uitvoeringskosten*, betaald. Bij een tekort zal ook voor de uitvoeringskosten een beroep moet worden gedaan op erfenissen en legaten.

Nalatenschappen en legaten kunnen per jaar sterk verschillen. De dekking van de uitvoeringskosten kan daardoor in de knel komen. Het bestuur heeft medio 2018 een besluit genomen om de bijdrage van de bestemde projecten aan de uitvoeringskosten gefaseerd te verhogen en meer in evenwicht te brengen met de te verrichten inspanningen.

6.1.2. Risicoanalyse

De stichting is voor haar activiteiten volledig afhankelijk van de vrijwillige giftenstroom. De stichting gaat daarom in beginsel geen langdurige financiële verplichtingen aan.

In bijlage 5 van de jaarrekening is beleidsmatig verwoord wat de functie is van de continuïteitsreserve (met de onderdelen dekking risico's korte termijn en verplichtingen hulpverlening), de bestemmingsreserve financiering activa en de bestemmingsfondsen. De continuïteitsreserve wordt jaarlijks herrekend.

In de loop van 2011 heeft het bestuur besloten dat soliditeit van banken prevaleert boven een wat hogere rentevergoeding en tot meer spreiding van middelen. De stichting houdt tegoeden aan bij de grote Nederlandse banken waardoor de risicospreiding minder van belang is.

6.1.3. De financiële hoofdlijnen van 2019

Vooraf wordt opgemerkt dat in de volgende analyses zowel de baten als de lasten van 2018 met € 62.000 zijn verlaagd. Vanaf 2019 worden de reiskosten van de deelnemers die de stichting in rekening brengt en doorbetaald niet meer afzonderlijk als baten en besteding gezien. Zowel de (particuliere) bestemde giften en verstrekte steun met betrekking tot de diaconale jongerenreizen zijn in 2018 verlaagd met € 62.000.

De som der baten over 2019 zijn € 1.205.598, dat is € 39.448 hoger dan begroot en € 132.472 meer dan over 2018. De verbetering komt door hoger nalatenschappen en legaten, meer bestemde giften en minder algemene giften.

Over 2019 werd een positief resultaat behaald van € 53.384 (2018: nadelig € 87.261). Ten opzichte van de begroting 2019 (nadelig € 15.000) werd € 68.384 gunstiger resultaat behaald.

Het positieve saldo bestaat uit twee componenten, te weten een voordelig resultaat bestemmingsfondsen van € 51.954 en een voordelig resultaat uitvoeringskosten van € 1.430.

6.1.3.1. Resultaat bestemmingsfondsen

De ontvangsten van bestemde giften van € 769.378 waren over 2019 op niveau van de begroting (€ 768.750). Ten opzichte van 2018 een toeneming van € 64.000.

Uit bijlage 2 blijkt dat het saldo van de bestemmingsfondsen over 2019 met € 51.594 is toegenomen tot € 658.958.

Van de bestemde giften van € 769.378 (2018: € 705.203) is voor de uitvoeringskosten € 99.731 (12,9%) ten gunste van de algemene middelen gebracht (2018: € 79.255 (11,2%)).

Uit de algemene middelen is € 57.158 (2018: € 110.989) beschikbaar gesteld aan de projecten.

In totaal was dus € 726.805 (2018: € 726.937) beschikbaar om steun te verlenen.

Als directe steun is € 674.851 uitgegeven, dat is een onderbesteding van € 51.954. De directe steun in 2018 van € 709.827 betekende eveneens een onderbesteding van € 17.110.

6.1.3.2. Resultaat uitvoeringskosten

Over 2019 werd een positief resultaat op de uitvoeringskosten behaald van € 1.430. Ten opzichte van het negatieve resultaat over 2018 van € 104.371 een verbetering van € 105.801.

Dan komt met name door een hoog bedrag aan nalatenschappen en legaten in 2019 van € 102.383 (2019 begroting: € 22.500 en 2018: € 16.189)

Zonder deze nalatenschappen en legaten zijn de algemene giften over 2019 ten opzichte van 2018 met € 18.233 afgenomen tot € 330.925. De begroting 2019 van € 371.400 is bij lange na niet behaald.

De dalende tendens lijkt zich voort te zetten.

De bijdrage van de bestemmingsgiften blijft van betekenis voor de financiering van de uitvoeringskosten.

6.1.3.3. Financiering van de uitvoeringskosten 2019 (in €)

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Uitvoeringskosten			
Personeelskosten	202.129	213.600	211.777
Huisvestingskosten	21.417	21.750	21.609
Kantoor- en algemene kosten	64.581	48.275	52.825
Afschrijving	20.919	19.680	27.865
	<u>309.046</u>	<u>303.305</u>	<u>314.076</u>
Overige projectmatige kosten	5.602	10.010	7.730
	<u>314.648</u>	<u>313.315</u>	<u>321.806</u>
Publiciteit en communicatie	162.715	125.775	128.754
	<u>477.363</u>	<u>439.090</u>	<u>450.560</u>
Totaal kosten van kantoor en vrijwilligers			

Opbrengsten			
Algemene opbrengsten	330.925	371.400	349.158
Nalatenschappen en legaten	102.383	22.500	16.189
	<u>433.308</u>	<u>393.900</u>	<u>365.347</u>
Rente bankrekeningen	710	500	-1.430
Opbrengst verkopen	2.202	3.000	3.973
Overige baten	0	0	33
	<u>436.220</u>	<u>397.400</u>	<u>367.923</u>
 Saldo financiering algemene gelden	 -41.143	 -41.690	 -82.637
Bijdrage uit bestemmingsgelden	99.731	85.250	79.255
Beschikbaarstelling algemene middelen	-57.158	-55.595	-100.989
	<u></u>	<u></u>	<u></u>
Saldo financiering uitvoeringskosten	1.430	-12.035	-104.371

De hogere kantoor- en algemene kosten worden veroorzaakt door (éénmalige) hogere automatiseringskosten, accountantskosten en hogere bestuurskosten om aan de vele persoonlijke gebeurtenissen in 2019 aandacht te geven.

De kosten van publiciteit en communicatie heeft in 2019 de begroting aanzienlijk overschreden. De werkelijke kosten van H-magazine en extra nieuwsbrieven bedragen aanzienlijk meer dan de begrote bedragen. Ten tijde van het begroten 2019 waren de afspraken over de kosten van de extra nieuwsbrieven nog niet bekend.

Een nadere toelichting op de diverse resultaatposten is opgenomen in paragraaf 6.8. Toelichting op de uitvoeringskosten 2019 (in €).

Een samenvattend overzicht van de uitvoeringskosten verdeeld naar de doelstellingsbestedingen, totaal € 477.363 (2018: € 450.560), is opgenomen in bijlage 4 van de jaarrekening. Daar blijkt dat € 267.760 (56% was 2018 € 250.167 55%) van die kosten direct ten behoeve van de projecten worden gemaakt). In beide jaren zijn de wervingskosten circa 34%.

6.1.4. De financiële cijfers van 2019 in detail

Het jaarresultaat (in €) is als volgt samengesteld:

	Werkelijk 2019		Begroot 2019		Werkelijk 2018	
		In % baten		In % baten		In % baten
Baten						
Donaties, giften, schenkingen *)	1.092.895	90,7%	1.122.150	96,2%	1.037.980	96,7%
Nalatenschappen en legaten	102.383	8,5%	22.500	1,9%	16.189	1,5%
Giften in natura	<u>7.408</u>	0,6%	<u>18.000</u>	1,5%	<u>16.381</u>	1,5%
Baten uit eigen fondsenwerving	1.202.686	99,8%	1.162.650	99,7%	1.070.550	99,8%
Baten uit beleggingen	710	0,1%	500	0,0%	-1.430	-0,1%
Overige baten	<u>2.202</u>	0,2%	<u>3.000</u>	0,3%	<u>4.006</u>	0,4%
Som der eigen baten	1.205.598	100,0%	1.166.150	100,0%	1.073.126	100,0%

Laasten						
Voorlichting/bewustmaking	86.829	7,2%	68.573	5,9%	63.074	5,9%
Vorbereiding en coördinatie SH	130.178	10,8%	122.302	10,5%	134.243	12,5%
Verstekte steun *)	725.604	60,2%	800.823	68,7%	762.677	71,1%
Besteed aan doelstellingen	942.611	78,2%	991.698	85,0%	959.994	89,5%
Werving baten	163.924	13,6%	138.927	11,9%	154.374	14,4%
Beheer en administratie	45.679	3,8%	50.525	4,3%	46.019	4,3%
Totaal der lasten	1.152.214	95,6%	1.181.150	101,3%	1.160.387	108,1%
Resultaat	53.384		-15.000		-87.261	

*) In de jaarrekening 2018 € 1.099.980 resp. €824.677. Voor de vergelijking zijn deze bedragen met €62.000 verlaagd vanwege de daarin begrepen reiskosten diaconale jongerenreizen.

Het bestedingspercentage baten (bestedingen aan de doelstellingen gedeeld door de totale baten) is ten opzichte van 2018 gedaald van 89,5% naar 78,2%.

Dit betekent dat de in 2019 ontvangen baten vertraagd zijn/worden besteed. Als norm geldt (veelal) 80%.

Het bestuur stelt het plafond van de kosten eigen fondswerving 20% van de bate uit eigen fondswerving. Het percentage bedraagt in 2019 13,6% (2018: 14,4% en 2017: 13,0%) ten opzicht van een voor 2019 begroot percentage van 11,9%.

Het bestuur heeft in 2008 besloten dat de kosten voor administratie en beheer niet meer mogen bedragen dan 10% van de som der baten. Dit percentage beoogt ruimte te laten voor eventuele expansie. In 2019 bedraagt dit percentage 3,8% (2018 4,3% en 2017: 3,5%). Begroot 2019: 3,8 %.

6.1.4.1. Baten

De ontwikkeling in de ontvangsten exclusief gezamenlijke acties voor de jaren 2015 t/m 2019 is als volgt (x € 1.000):

	2019	2018	2017	2016	2015
Algemene giften	331	349	378	358	365
Bestemde giften*)	762	689	674	757	701
Totaal giften	1.093	1.038	1.052	1.115	1.066
Nalatenschappen en legaten	102	16	36	151	21
Goederen in natura	7	16	59	62	92
Totaal ontvangsten	1.202	1.070	1.147	1.328	1.179

*) 2018 is €62.000 verlaagd vanwege de daarin begrepen reiskosten diaconale jongerenreizen.

In 2019 is van de bestemde giften € 99.731 (2018: € 79.255) ten gunste van de algemene middelen gebracht.

In onderstaande tabel is het totaal van nalatenschappen en legaten opgenomen (in € x 1.000):

2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
102	16	36	151	21	71	29	148	122

De gemiddelde ontvangst in deze 9 jaar is € 77.000 (was € 88.000).

6.1.4.2. Lasten

De ontwikkeling in de lasten voor de jaren 2015 t/m 2019 is als volgt (x € 1.000):

	2019	2018	2017	2016	2015
besteed aan de doelstellingen *)	943	960	1.081	978	1.078
werving baten	164	139	149	170	137
administratie en beheer	46	50	44	45	38
*) 2018 is €62.000 verlaagd vanwege de daarin begrepen reiskosten diaconale jongerenreizen.					

De uitvoeringskosten worden volgens berekende sleutels *verdeeld* over de doelstellingsbestedingen (voorlichting/bewustmaking, voorbereiding/coördinatie en verstrekte steun), over fondsenwerving en over administratie en beheer. De verdeelsleutels van 2016 werden in 2018 opnieuw berekend.

6.1.5. Financiële kritieke prestatie – indicatoren (KPI's)

KPI's zijn variabelen om prestaties te analyseren. Stichting Hulp Oost – Europa hanteert de volgende financiële KPI's (de KPI's zijn exclusief de cijfers van de gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen in 2016):

	Begroot 2020	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018	Werkelijk 2017	Werkelijk 2016
Baten uit eigen fondsenwerving *)	1.247	1.202	1.070	1.147	1.328
Besteed aan doelstellingen: *)	1064	943	960	1.081	978
. bestedingspercentage baten (bestedingen/totaal baten)	85,2	78,2	89,7	93,4	73,2
. bestedingspercentage lasten (bestedingen/totaal lasten)	85,2	81,8	82,7	84,8	82,0
Kosten werving baten	133	164	154	149	170
In % van baten uit eigen fondsenwerving (CBF max. 25%; stichtingsbestuur max. 20%)	10,7	13,6	14,4	13,0	12,8
Kosten beheer en administratie	52	46	46	44	45
Kostenratio (kosten beheer en administratie/totaal lasten)	4,2	4,0	4,0	3,5	3,8
Kostenratio (kosten beheer en administratie/ totaal baten) (stichtingsbestuur max. 10%)	4,2	3,8	4,3	3,8	3,4
Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen)	-	90,90%	92,20%	93,50%	93,30%
Weerstandvermogen (eigen vermogen/totaal baten)	-	0,85	0,85	0,91	0,88
Werkkapitaal (vlottende activa - kortlopende schulden)	-	1.001	938	1.011	1.130
Current ratio (vlottende activa/kortlopende schulden)		10,83	12,50	14,83	14,53
*) 2018 is €62.000 verlaagd vanwege de daarin begrepen reiskosten diaconale jongerenreizen.					

Solvabiliteit: de mogelijkheid om in geval van liquidatie het totale vreemde vermogen terug te betalen.

Weerstandvermogen: de mogelijkheid om in ongunstige tijden de activiteiten voort te kunnen zetten.

Werkkapitaal : de beschikbare middelen om de kortlopende schulden te kunnen aflossen en de organisatie draaiende te kunnen houden.

Current ratio: de mogelijkheid om kortlopende schulden te betalen zonder daarvoor nieuwe financiële bronnen te moeten aanboren.

De laatste vier KPI's zijn bij voortduring uitstekend te noemen en zullen dat naar verwachting de komende jaren blijven.

Het **exploitatieresultaat** is niet als KPI opgenomen omdat bijzondere factoren als een grote erfenis, tot besteding komen van (een deel van) de overige reserve of het achterblijven van de kosten op de begroting, een resultaat veroorzaken. Idealiter is het resultaat nihil.

6.1.6. Begroting jaar 2020 (in €)

	Begroot 2020	Werkelijk 2019	Begroot 2019
Baten uit eigen fondsenwerving	1.246.300	1.202.686	1.162.650
Baten uit beleggingen	250	710	500
Overige baten	2.900	2.202	3.000
Som der baten	1.249.450	1.205.598	1.166.150
Doelstelling voorlichting	77.483	86.829	68.573
Doelstelling voorbereiding	123.179	130.178	122.302
Doelstelling verstrekte steun	863.416	725.604	800.823
Besteed aan doelstellingen	1.064.078	942.611	991.698
Werving baten	133.064	163.924	138.927
Beheer en Administratie	52.308	45.679	50.525
Som der lasten	1.249.450	1.152.214	1.181.150
Resultaat	0	53.384	-15.000

In de begroting 2020 is in zowel de baten als de verstrekte steun een bedrag van € 100.000 opgenomen voor de RD-Actie Moldavië die op 28 februari 2020 is afgesloten. De totale opbrengst van € 574.233 zal in meerdere jaren worden besteed.

De besteding zal aandacht vergen van de betrokken vrijwilligers en kantoor. De verantwoordelijkheid naar de achterban om de middelen zorgvuldig te besteden is groot.

De verwachting is dat in 2020 de bestemmingsfondsen met ca. € 40.000 zullen toenemen.

Door de coronacrisis zullen in 2020 naar verwachting de reguliere giften afnemen. Het mogelijke effect daarvan op de directe hulp wordt gevolgd.

Uit de vele berichten over de corona-problematiek in de regio's is begin april 2020 een Calamiteitenfonds ingesteld voor directe hulpverlening van in aanvang € 50.000. Hierdoor wordt nood acuut gelenigd. Voor de financiering zal de stichting extra middelen gaan werven.

6.1.7. Meerjarenbeleidsplan 2019 - 2024

In 2019 heeft het bestuur het meerjarenbeleidsplan 2019 – 2024 vastgesteld. Het document is daarna goedgekeurd door de raad van toezicht.

6.1.8. Tot slot

De volledige jaarrekening 2019 is digitaal beschikbaar via onze website. Wanneer u nadere informatie wenst en/of een exemplaar van het jaarverslag of de jaarrekening 2019 wilt ontvangen, dan kunt u via het mailadres info@hulpoosteuropa.nl of telefonisch contact opnemen met ons kantoor in Barneveld (0342) 420 554. Uw betrokkenheid in deze wordt door ons op prijs gesteld.

Het bestuur vertrouwt er op u en jou met dit bestuursverslag en de jaarrekening toereikend te hebben geïnformeerd over de financiën van de stichting in het jaar 2019.

Namens het bestuur van de stichting Hulp Oost-Europa,

w.g. A. Robijn, penningmeester

6.2. Balans 2019 (in €)

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Materiële vaste activa	20.040	29.878
Vlottende activa		
Vorderingen	34.610	27.373
Liquide middelen	1.068.075	991.805
	<u>1.102.685</u>	<u>1.019.178</u>
Totaal	<u>1.122.725</u>	<u>1.049.056</u>
PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Reserves en fondsen		
Reserves		
Continuïteitsreserve		
. dekking risico's korte termijn	142.900	145.400
. verplichtingen hulpverlening	109.400	109.400
	<u>252.300</u>	<u>254.800</u>
Overige reserve	89.617	72.214
	<u>341.917</u>	<u>327.014</u>
Reserve financiering activa	20.040	29.878
	<u>361.957</u>	<u>356.892</u>
Fondsen		
Eigen bestemmingsfondsen	658.958	610.639
	1.020.915	967.531
Kortlopende schulden	101.810	81.525
Totaal	<u>1.122.725</u>	<u>1.049.056</u>

6.3. Staat van baten en lasten 2019 en bestemming saldo (in €)

	Werkelijk 2019		Begroting 2019	Werkelijk 2018		MJBP 2019
Baten:						
Bedrijven	15%	180.373		8%	95.717	
Particulieren	46%	555.576		48%	547.838	
Aan HOE gelieerde werkgroepen	2%	27.018		1%	14.226	
Andere organisaties zonder winststreven:						
. kerkelijke gemeenten	30%	357.101		29%	316.337	
. onderwijsinstellingen	2%	23.060		3%	33.877	
. fondsen	4%	52.150		10%	108.174	
Goederen in natura	1%	7.408		1%	16.381	
		<u>1.202.686</u>	1.162.650		<u>1.132.550</u>	1.162.650
Baten uit eigen fondsenwerving		710	500		-1.430	500
Baten uit beleggingen, rentebaten		2.202	3.000		4.006	3.000
Overige baten						
Som der baten		<u>1.205.598</u>	<u>1.166.150</u>		<u>1.135.126</u>	<u>1.166.150</u>
Lasten:						
Besteed aan doelstellingen:						
Doelstelling Voorlichting/bewustmaking		86.829	68.573		63.074	71.969
Doelstelling Voorbereiding en coördinatie SH		130.178	122.302		134.243	107.953
Doelstelling Verstrekte steun (SH)		<u>725.604</u>	<u>800.823</u>		<u>824.677</u>	<u>789.820</u>
		942.611	991.698		1.021.994	969.742
Bestedingspercentage baten (bestedingen/totaal baten)	78,2%		85,0%		90,0%	83,2%
Bestedingspercentage lasten (bestedingen/totaal lasten)	81,8%		84,0%		83,6%	82,1%
Werving baten						
Kosten eigen fondsenwerving		163.924	138.927		154.374	152.934
In % van baten eigen fondsenwerving	13,6%		11,9%		13,6%	13,2%
Beheer en administratie						
Kosten beheer en administratie		45.679	50.525		46.019	58.474
Kostenratio (kosten beheer en administratie/totaal lasten)	4,0%		4,3%		3,8%	5,0%
Som der lasten		<u>1.152.214</u>	<u>1.181.150</u>		<u>1.222.387</u>	<u>1.181.150</u>
Saldo van baten en lasten		<u>53.384</u>	<u>-15.000</u>		<u>-87.261</u>	<u>-15.000</u>
Bestemming saldo baten en lasten						
Overige reserve		1.430			-104.371	
Saldo bestemmingsfondsen (zie bijlage 2)		<u>51.954</u>			<u>17.110</u>	
		<u>53.384</u>			<u>-87.261</u>	

6.4. Kasstroomoverzicht 2019 (in €)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
<i>Resultaat</i>	53.384	-87.261
Aanpassingen voor:		
. Afschrijvingen	20.919	27.865
. Veranderingen in werkkapitaal:		
- vorderingen	-7.237	8.018
- kortlopende schulden	<u>20.285</u>	<u>8.426</u>
	13.048	16.444
	87.351	-42.952
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings uit materiële vaste activa	-11.081	-13.934
Afrondingsverschillen		-13
Toename liquide middelen	<u><u>76.270</u></u>	<u><u>-56.899</u></u>
Saldo 1 januari	991.805	1.048.704
Toename liquide middelen	<u>76.270</u>	<u>-56.899</u>
Saldo 31 december	<u><u>1.068.075</u></u>	<u><u>991.805</u></u>

6.5. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening 2019 is, mede in relatie tot het CBF keurmerk, opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn 650 voor de Verslaglegging van Fondsenwervende Organisaties van 11 oktober 2016.

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa vanaf € 500 per eenheid zijn gewaardeerd tegen aanschafprijzen, verminderd met een jaarlijkse afschrijving die gebaseerd is op de economische levensduur en een restwaarde van nul.

De machines en inventaris worden in 5 jaar afgeschreven, de overige bedrijfsmiddelen in 3 jaar.

Overige posten

Alle overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Alle uitgaven in de staat van baten en lasten zijn opgenomen tegen uitgaafprijzen.

Giften in natura zijn gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer in Nederland.

Giften met een bestemmingskarakter zijn toegevoegd aan de betreffende bestemmingsfondsen, uitgaven met betrekking tot deze bestemmingen zijn er ten laste van

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Het resultaat op bestemmingsfondsen wordt bepaald door het saldo van de fondsen eind vorig boekjaar te verminderen met dat van het lopende boekjaar

6.6. Toelichting op de balans 2019 (in €)

ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
Materiële vaste activa		
<i>Bedrijfsmiddelen</i>		
<i>Direct in gebruik voor de bedrijfsvoering</i>		
Boekwaarde per 1 januari	29.878	43.809
Aanschaffingen boekjaar	11.081	13.934
	<u>40.959</u>	<u>57.743</u>
Afschrijvingen boekjaar	20.919	27.865
Boekwaarde per 31 december	<u>20.040</u>	<u>29.878</u>

Een specificatie van de vaste activa is opgenomen in bijlage 1.

Vlottende activa

Vorderingen

Nog te ontvangen giften	17.204	8.000
Waarborgsommen huur kantoor	7.836	4.686
Vooruitbetaalde bedragen	4.248	4.214
Incasso's onderweg	3.220	0
Vooruitbetaalde huur	1.050	0
Depotbedrag TNT	445	445
Te ontvangen rente	236	131
Kruisposten	0	9.500
Te ontvangen nalatenschappen	0	0
Overige vorderingen	371	397
Totaal	<u>34.610</u>	<u>27.373</u>

De nog te ontvangen giften betreffen diaconale giften en collectes van 2019 die in 2020 ontvangen zijn.

Liquide middelen

ING (Postbank)	NL84 INGB 0000 0088 87	1.834	1.532
ING Rekening courant	NL41 INGB 0692 1616 00	33	20
ING Vermogensspaarrekening	NL41 INGB 0692 1616 00	22.863	22.843
ASN Optimaalrekening	NL46 ASNB 0910 5055 78	135.790	135.704
SNS Zakelijk sparen	NL07 SNBS 0937 2359 54	100.289	100.189
Rabo Rekening courant	NL46 RABO 0145 0887 23	19.361	806
Rabo Doelreserveren spaarrekening	NL16 RABO 3288 5138 46	370.000	212.584
ABNAmRo Vermogensspaarrekening	NL77 ABNA 0497 9986 29	417.645	417.280
ABNAmRo Bestuursrekening	NL82 ABNA 0497 7838 78	137	29
MoneYou Zakelijke spaarrekening	NL11 MOYO 0895 9148 16	0	100.469
Kas		123	349
Totaal		<u>1.068.075</u>	<u>991.805</u>

Omdat MoneYou in 2019 is gestopt met zakelijke spaarrekeningen is de spaarrekening MoneYou zakelijk per 10 oktober 2019 opgeheven.

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders.

PASSIVA

31-12-2019 31-12-2018

Reserves en fondsen**Reserves****Continuïteitsreserve**

De continuïteitsreserve is ingericht conform de eis van het CBF.

De functie van de continuïteitsreserve is nader omschreven in bijlage 5: Financiële uitgangspunten.

<i>Reserve dekking risico's korte termijn</i>	142.900	145.400
<i>Reserve verplichtingen hulpverlening</i>	109.400	109.400
	<u>252.300</u>	<u>254.800</u>

De continuïteitsreserve van € 252.300 valt binnen de CBF - eis dat deze reserve maximaal 1.5 keer de jaarlijkse kosten van de organisatie (voor 2019: € 596.561 en 2018: € 593.484) mag bedragen.

Overige reserve

Saldo per 1 januari	<u>72.214</u>	<u>145.497</u>
Resultaat boekjaar na mutatie bestemmingsfondsen	53.384	-87.261
Overboeking resultaat van de bestemmingsfondsen	5.204	83.879
Overboeking naar bestemmingsfondsen cf.beschikbaarstelling	-57.158	-100.989
	<u>1.430</u>	<u>-104.371</u>
Overboeking van / naar de continuïteitsreserve	2.500	6.300
Overboeking vastgelegd vermogen activa bedrijfsvoering	9.838	13.926
Correcties	0	-13
Bestemmingsfonds gehandicaptenzorg	3.635	10.875
	<u>15.973</u>	<u>31.088</u>
Saldo per 31 december	<u>89.617</u>	<u>72.214</u>

Van de overige reserve 2018 ad € 72.214 is in 2019 € 57.158 in besteding gegeven. Het saldo van €15.056 is beschikbaar voor 2020.

In de overige reserve 2019 is een restbedrag van € 26.971 begrepen van het Jubileumfonds dat in 2020 in besteding wordt gegeven.

Totaal reserves	<u>341.917</u>	<u>327.014</u>
------------------------	-----------------------	-----------------------

Reserve financiering activa**Reserve activa bedrijfsvoering**

Saldo per 1 januari	29.878	43.804
Overboeking van de overige reserve	-9.838	-13.926
Saldo per 31 december	<u>20.040</u>	<u>29.878</u>

Deze reserve correspondeert met de boekwaarde van de (materiële) vaste activa.

Totaal reserve financiering activa	<u>20.040</u>	<u>29.878</u>
---	----------------------	----------------------

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsen		
<i>Eigen bestemmingsfondsen</i>		
<i>Algemeen</i>		
Saldo per 1 januari	607.004	589.894
Bruto ontvangsten	769.378	767.203
Bijdrage ten gunste van de algemene middelen	99.731	79.255
Netto ontvangsten	669.647	687.948
Bestedingen	674.851	771.827
Resultaat boekjaar	-5.204	-83.879
Beschikbaarstelling en overboekingen	57.158	100.989
Mutatie boekjaar (zie ook bijlage 2)	51.954	17.110
Saldo per 31 december	658.958	607.004
<i>Gehandicaptenzorg</i>		
Saldo per 1 januari	3.635	14.510
Besteding	-3.635	-10.875
Saldo per 31 december	0	3.635
Totaal	658.958	610.639

De eigen bestemmingsfondsen geven vooral per project het saldo van de nog te besteden projectgelden bestemd door derden weer. Daarnaast zijn saldi van de door het bestuur aan de landen toegewezen algemene middelen hier verantwoord omdat deze middelen na toewijzing het karakter van bestemde fondsen hebben.

Een specificatie van het saldooverloop van deze fondsen naar projecttype is opgenomen in bijlage 2. Voor de overwegingen met betrekking tot de omvang van de bestemmingsfondsen zie bijlage 5: Financiële beleidsuitgangspunten.

Kortlopende schulden		
<i>Crediteuren</i>	61.664	37.738
<i>Belastingen en premies</i>		
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	11.011	12.034
<i>Overige schulden</i>		
Reservering vakantiegeld en eindejaarsuitkering	7.591	4.412
Drukwerk	6.685	13.132
Accountantskosten	5.265	4.365
Reservering compensatie- en verlofuren	3.839	1.607
Pensioenpremie	3.505	521
Vrijwilligersvergoeding	1.500	1.980
CO2 compensatie reizen	750	
Terug te storten ontvangsten	0	4.415
Netto salarissen	0	1.321
Saldo	29.135	31.753
Totaal	101.810	81.525

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De huur van het nieuwe kantoorpand Veemweg 2 in Barneveld bedraagt € 12.600 per jaar. Het huurcontract loopt van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2024. Het contract kan daarna telkens met 5 jaar worden voortgezet. De opzegtermijn is één jaar.

6.7. Toelichting op de staat van baten en lasten 2019 (in €)

Tenzij anders aangegeven zijn de baten ten opzichte van de begroting 2019 geanalyseerd.

Baten

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Baten uit eigen fondsenwerving			
<i>Algemene giften</i>	330.925	371.400	349.158
<i>Nalatenschappen en legaten</i>	102.383	22.500	16.189
Totaal algemeen	<u>433.308</u>	<u>393.900</u>	<u>365.347</u>
Er zijn in 2019 drie legaten ontvangen; totaal € 102.383. Voorts is bericht ontvangen van twee nalatenschappen, waarvan de afrekening in 2020 wordt verwacht. De stichting is in 2016 een derde deel van een erfenis toegezegd. Het kapitaal van deze erfenis is echter in vruchtgebruik gegeven. De vruchtgebruikster heeft het recht in te teren op dit kapitaal.			
<i>Giften met bestemming</i>			
Diaconaat	474.333	510.446	453.774
Gemeenteopbouw	106.050	122.188	110.782
Onderwijs	123.110	77.116	59.836
Diaconale jongerenreizen, projectdeel *)	65.885	59.000	80.811
	<u>769.378</u>	<u>768.750</u>	<u>705.203</u>
Diaconale jongerenreizen, reisdeel *)			62.000
	<u>769.378</u>	<u>768.750</u>	<u>767.203</u>
waarvan goederen in natura	7.408	18.000	16.381
Giften met bestemming exclusief goederen	761.970	750.750	750.822
Totaal baten uit eigen fondsenwerving	<u>1.202.686</u>	<u>1.162.650</u>	<u>1.132.550</u>
Totaal, exclusief reisdeel	<u>1.202.686</u>	<u>1.162.650</u>	<u>1.070.550</u>

*) Met ingang van 2019 worden de doorberekende reiskosten (2019: € 58.767) niet meer als afzonderlijke bate en besteding verantwoord. In 2018 betreft dit € 62.000. Voor de vergelijkbaarheid is 2018 gesplitst in een project- en reisdeel.

In 2018 werden de door de stichting door te betalen reis- en verblijfkosten aangemerkt als een bestemde gift en als een besteding. In 2019 is besloten om de op de reisgelden door te betalen kosten aan derden in mindering te brengen op de ontvangen reisgelden en een saldo aan te merken als projectgelden. Dit saldo betreft namelijk in beginsel de vergoedingen aan instellingen die door de stichting worden gesteund.

De algemene en bestemde giften zijn als volgt naar bronnen verdeeld (in percentages):

a. Bedrijven	15,0	8,5
b. Particulieren	46,2	48,4
c. Aan HOE gelieerde werkgroepen	2,2	1,3
d. Andere organisaties zonder winststreven:		
. Kerkelijke gemeenten	29,7	27,9
. Onderwijsinstellingen	1,9	3,0
. Fondsen	4,3	9,6
e. Goederen in natura	0,7	1,3
	100,0	100,0

In 2019 zijn de algemene giften met € 40.000 aanzienlijk op de begroting achter gebleven, ten opzichte van 2018 is sprake van een geringere teruggang van € 18.000. Deze nadelige ontwikkeling is in 2019 meer dan gecompenseerd door een aanzienlijke toeneming van de nalatenschappen en legaten.

De giften met bestemming namen in 2019 toe met € 64.000 van € 705.000 naar € 769.000. De toeneming ten opzichte van zowel de begroting 2019 als 2018 exclusief reisdeel is €50.000 respectievelijk €132.000..

De goederen in natura zijn begrepen onder diaconaat en lopen ook in 2019 verder terug. Het aantal (deel)transporten in 2019 was 2 (2018:3) met een gemiddelde waarde van € 3.702. Er werd hoofdzakelijk kleding, meubulair en kerstdozen naar Oost Europa gebracht.

In 2019 werden 9 diaconale jongerenreizen georganiseerd (2018:8 en 2017:4). In 2018 werden de door de stichting door te betalen reis- en verblijfkosten aangemerkt als een bestemde gift en als een besteding. In 2019 is besloten om de op de reisgelden door te betalen kosten aan derden in mindering te brengen op de ontvangen reisgelden en een saldo aan te merken als projectgelden. Dit saldo betreft namelijk in beginsel de vergoedingen aan instellingen die door de stichting worden gesteund.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Baten uit beleggingen	710	500	-1.430
Rente bankrekeningen	<u>710</u>	<u>500</u>	<u>-1.430</u>

In de verantwoorde ontvangen bankrente in 2018 is een negatieve aanpassing van 2017 begrepen van € 1.581. De vergelijkbare ontvangen bankrente bedraagt 151

Het bestuur voert een beleggingsbeleid dat de beschikbare geldmiddelen risicoloos vastzet op spaarrekeningen en spreidt over banken.

Overige baten

Opbrengst verkopen	<u>2.202</u>	<u>3.000</u>	<u>3.973</u>
--------------------	--------------	--------------	--------------

In 2019 en 2018 bestaan deze opbrengsten geheel uit de verkoop van oude ansichtkaarten.

Overige baten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>33</u>
Totaal overige baten	<u>2.202</u>	<u>3.000</u>	<u>4.006</u>
Som der baten	<u>1.205.598</u>	<u>1.166.150</u>	<u>1.135.126</u>

6.7. Toelichting op de staat van baten en lasten 2019- vervolg (ir

Tenzij anders aangegeven zijn de lasten ten opzichte van de begroting 2019 geanalyseerd.

Lasten

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Besteed aan de doelstellingen:			
<i>Doelstelling voorlichting/bewustmaking</i>			
H-magazine en acceptgiro's/enveloppen	36.375	21.760	37.462
Extra nieuwsbrieven nav mailbeleid	28.620	0	7.178
Groot Nieuwscampagne	1.452	1.000	970
Reiskosten i.v.m. publiciteit	1.413	1.000	557
Kosten promotiemateriaal	749	1.000	260
Kosteninternet-site	361	875	745
Promotie werkvakanties	129	0	213
Foldermateriaal	103	500	45
Advertentiekosten online media	0	2.000	0
Donateurspanel	0	500	0
Overige	5	670	-256
Publiciteit en communicatie	<u>69.207</u>	<u>29.305</u>	<u>47.174</u>
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	<u>17.622</u>	<u>39.268</u>	<u>15.900</u>
Totaal	<u><u>86.829</u></u>	<u><u>68.573</u></u>	<u><u>63.074</u></u>

De werkelijke kosten van H-magazine en extra nieuwsbrieven bedragen aanzienlijk meer dan de begrote bedragen. Ten tijde van het begroten 2019 waren de afspraken over de kosten van de extra nieuwsbrieven nog niet bekend.

Ook is de andere verdeling tussen voorlichting en eigen fondsenwerving een oorzaak van de sterke toeneming, in 2019 46% en 52%. In 2018 en 2017: 80% en 20%.

Doelstelling voorbereiding en coördinatie structurele hulp

Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	<u><u>130.178</u></u>	<u><u>122.302</u></u>	<u><u>134.243</u></u>
---------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Betreft activiteiten die de structurele hulp ondersteunen en vanuit Nederland worden gedaan.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Doelstelling verstrekte steun			
structurele hulp			
Diaconaal	400.238	448.247	433.342
Gemeenteopbouw	135.955	140.665	134.235
Onderwijs	79.544	83.433	93.734
Diaconale jongerenreizen, projectdeel *)	59.114	59.000	48.516
	<u>674.851</u>	<u>731.345</u>	<u>709.827</u>
Diaconale jongerenreizen, reisdeel *)			62.000
Structurele hulp	<u>674.851</u>	<u>731.345</u>	<u>771.827</u>
inclusief goederen in natura ad	7.408	18.000	16.381
Structurele hulp exclusief goederen in natura	667.443	713.345	755.446
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	50.753	69.478	52.850
	<u>725.604</u>	<u>800.823</u>	<u>824.677</u>
Totaal, cf bijlage 3	<u>725.604</u>	<u>800.823</u>	<u>824.677</u>
Totaal, exclusief reisdeel	<u>725.604</u>	<u>800.823</u>	<u>762.677</u>

*) Met ingang van 2019 worden de doorberekende reiskosten (2019: € 58.767) niet meer als afzonderlijke bate en besteding verantwoord. In 2018 betreft dit € 62.000. Voor de vergelijkbaarheid is 2018 gesplitst in een project- en reisdeel.

In 2019 is in vergelijking met 2018 net zoals in 2018/2017 de omvang van de structurele hulp licht gedaald. De goederen in natura lopen eveneens verder terug.

Werving baten

Kosten eigen fondsenwerving

Advertenties algemeen	46.276	13.000	26.269
Extra nieuwsbrieven nav mailbeleid	33.598	0	19.409
H-magazine en acceptgiro's/enveloppen	9.094	10.240	9.365
Advertenties winterhulp (2019 tlv campagne)	0	13.000	16.580
Advertentiekosten online media	0	2.000	0
Fondsenwervingskosten	536	20.000	229
	<u>89.504</u>	<u>58.240</u>	<u>71.852</u>
Groot Nieuwscampagne	1.452	1.000	970
Kosten internet-site	1.082	2.625	2.236
Notariskosten	542		
Promotie werkvakanties	517	0	853
AppWays (applicatie smartphone)	363	0	242
Uitvoeren campagne winterhulp door V1	43	0	43
Zangavond	5	0	-220
Inschakeling relatiebeheer	0	15.000	3.305
Werving nalatenschappen	0	5.500	2.299
Ontwikkelingskosten online media	0	5.000	0
Werving donateurs	0	5.000	0
Overige	0	1.105	0
	<u>93.508</u>	<u>93.470</u>	<u>81.580</u>
Publiciteit en communicatie	70.416	45.457	72.794
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	163.924	138.927	154.374
Totaal	<u>163.924</u>	<u>138.927</u>	<u>154.374</u>

De werkelijke kosten van H-magazine en extra nieuwsbrieven bedragen aanzienlijk meer dan de begrote bedragen. Ten tijde van het begroten 2019 waren de afspraken over de kosten van de extra nieuwsbrieven nog niet bekend.

Ook is de andere verdeling tussen voorlichting en eigen fondsenwerving een oorzaak van de sterke toename, in 2019 46% en 52%. In 2018 en 2017: 80% en 20%.

Enkele terzakekundige vrijwilligers hebben de werkzaamheden van het relatiebeheer gedaan. Meerdere (begrote) activiteiten zijn in 2019 niet uitgevoerd.

Naar de opvatting van het bestuur mogen de kosten eigen fondswerving niet meer bedragen dan 20% van de baten uit eigen fondsenwerving. Het percentage bedraagt in 2019 12,8 (2018: 13,6 en 2017: 13,0) ten opzichte van een voor 2019 begroot percentage van 11,9. In het boekjaar blijft dit percentage dus ruimschoots beneden de door het bestuur gestelde bovengrens.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Beheer en administratie			
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	<u>45.679</u>	<u>50.525</u>	<u>46.019</u>
Totaal	<u>45.679</u>	<u>50.525</u>	<u>46.019</u>

Het bestuur heeft besloten dat de kosten voor administratie en beheer niet meer mogen bedragen dan 10% van de som der baten. Dit percentage beoogt ruimte te laten voor eventuele expansie. In 2019 bedraagt dit percentage 3,7 (2018: 4,1 en 2017: 3,9). Begroot 2019: 4,3. Het kostenpercentage van 2019 blijft derhalve ruimschoots binnen de gestelde grenzen van 10%. Het uitgangspunt blijft dat van iedere ontvangen euro een zo groot mogelijk deel uiteindelijk zal worden aangewend voor de doelstelling.

Som der lasten	<u>1.152.214</u>	<u>1.181.150</u>	<u>1.222.387</u>
-----------------------	------------------	------------------	------------------

Kwalitatieve toelichting lastentoerekening en verdeling.

Voor de uitgangspunten van de lastenverdeling naar bovengenoemde doelstellingen en activiteiten zie de toelichting op bijlage 4.

6.8. Toelichting op de uitvoeringskosten 2019 (in €)

Tenzij anders aangegeven zijn de baten ten opzichte van de begroting 2019 geanalyseerd.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Personeelskosten			
Salariskosten	146.782	159.400	154.491
Mutatie reservering compensatieuren	2.232	0	-3.352
Sociale lasten	17.425	20.800	15.738
Werkgeversbijdrage ziektekosten	9.656	9.100	9.870
Pensioenpremies	7.563	10.700	13.772
Reiskosten woon- werkverkeer	5.634	5.600	5.582
Ziekengeldverzekering en Arbozorg	3.053	2.400	3.943
Kantinekosten	857	800	788
Bijdrage EHBO / BHV	521	0	505
Wervingskosten nieuwe bureaumanager	0	0	1.652
Studiekosten	0	3.000	492
Overige personeelskosten	434	800	362
	<u>194.157</u>	<u>212.600</u>	<u>203.843</u>
 Bijdrage JC in formatie		-5.000	
Kosten vrijwilligers	7.972	6.600	7.934
	<u>202.129</u>	<u>214.200</u>	<u>211.777</u>
 Aantal werknemers einde jaar	4,00	4,00	4,00
Gemiddeld aantal werknemers op basis van voltijds	3,30	3,47	3,47

De salariskosten zijn over 2019 niet goed vergelijkbaar met de begroting en 2018 aangezien de nieuwe bureaumanager eerst op 16 maart 2019 in dienst is getreden.

In 2019 zijn de salarissen verhoogd met 2%.

De ziekengeldverzekering in 2018 is inclusief een naverrekening 2017.

De wervingskosten bureaumanager betreffen advertentiekosten en een persoonlijkheidstest.

Onder de *kosten vrijwilligers* zijn o.m. begrepen de kosten van de nieuwjaarsontmoeting met bestuurders, vrijwilligers en medewerkers en de vrijwilligersvergoedingen. Vanaf 2018 worden de vrijwilligersvergoedingen verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierdoor is in 2018 een dubbele last opgenomen van €1.980.

Huisvestingskosten			
Huur	16.500	18.000	18.000
Energiekosten	2.841	3.000	2.639
Verhuiskosten	1.120		
Overige huisvestingskosten	956	1.350	970
	<u>21.417</u>	<u>22.350</u>	<u>21.609</u>

Onder de overige huisvestingskosten zijn onder meer begrepen lampen, het onderhoudscontract voor de airco, het huurdersdeel OZB en de gemeentelijke lasten.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Kantoor- en administratiekosten			
Automatiseringskosten	16.042	11.100	15.150
Accountantskosten	10.513	8.650	9.376
Lidmaatschappen / Abonnementen en contributies	9.238	4.100	9.520
Verzekeringen	3.165	3.100	3.063
Portokosten	2.839	2.500	2.592
Reiskosten	2.841	2.300	1.682
Telefoonkosten	2.835	1.650	2.235
Bankkosten	1.247	1.400	1.173
Administratiekosten	1.079	775	1.026
Kopieerkosten	996	1.100	1.966
Kantoorbenodigdheden	145	1.000	314
Onderhoud machines en inventaris	0	150	0
Overige kantoor- en administratiekosten	58	50	9
	<u>50.998</u>	<u>37.875</u>	<u>48.106</u>
Bestuurskosten			
Reiskosten	7.628	5.500	6.280
Diverse bestuurskosten	5.252	6.700	1.133
Verteerkosten	703	775	1.155
2019 begroting GZB / 2018: Vergoede kosten	0	800	-4.550
Advieskosten boekjaar	0	750	684
Meerjarenbeleidsplan	0	250	17
	<u>13.583</u>	<u>14.775</u>	<u>4.719</u>
	<u>64.581</u>	<u>52.650</u>	<u>52.825</u>

De automatiseringskosten zijn hoger dan de begroting, mede door de overgang naar bestandsopslag in de cloud en de verhuizing.

De kosten van lidmaatschap van CBF, Prisma en CPOE worden vanaf 2018 aangemerkt als kantoorkosten en verantwoord als lidmaatschappen. In de begroting 2019 was dit nog niet gewijzigd. De begroting voor 2019 zou zijn voor lidmaatschappen € 9.100 en voor overige bestuurskosten € 1.700.

In de accountantskosten is € 1.013 begrepen als nagekomen last 2018. De jaarlast 2019 is € 9.500 2018: € 8.600.

De telefoonkosten zijn in 2019 hoger vanwege de verhuizing en het duurdere abonnement voor VOIP (Voice over IP).

In de kopieerkosten 2018 is een naverrekening over 2016 begrepen van € 532.

In 2018 is een vergoeding ontvangen voor de advocaatkosten die de Stichting heeft gemaakt in met name 2016 om in twee nalatenschappen als de rechtmatige erfgenaam te worden aangemerkt.

De reiskosten kantoor zijn lager door mindere aanwezigheid kantoorvrijwilligers. De hogere reiskosten bestuur komen voor rekening van de uitbreiding van het bestuur.

De diverse bestuurskosten 2019 zijn aanzienlijk hoger dan begroot (herzien € 1.700) en 2018. Dit komt door de vele persoonlijke gebeurtenissen in 2019 van medewerkers, bestuursleden en vrijwilligers. Hieraan heeft het bestuur aandacht gegeven in de vorm van een afscheidsreceptie (bureaumanager), bloemen, attenties en bij afscheidnemen een aandenken.

Bestuurders en toezichthouders zijn niet bezoldigd en krijgen geen onkostenvergoeding.

De reiskosten worden vergoed op basis van € 0,28 per kilometer. De toezichthouders declareren geen reiskosten; een aantal bestuursleden brengen geen of minder reiskosten in rekening.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Afschrijvingskosten			
Afschrijvingskosten website jongeren 2016	5.941	7.871	2.552
Afschrijvingskosten advertentielijn 2016	270	270	648
Afschrijvingskosten website 2016	1.042	1.042	9.852
Afschrijvingskosten huisstijl 2016	1.751	1.751	3.956
Afschrijvingskosten winterhulpcampagne 2016	2.002	2.002	3.432
Afschrijvingskosten animatie 2017	4.041	4.040	4.040
Afschrijvingskosten campagne 2018-2020	2.817	2.500	1.121
Afschrijvingskosten voorlichting / bewustwording	213	0	178
Totaal eigen fondswerving en voorlichting / bewustwording	18.077	19.476	25.779
Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	653	928	214
Afschrijvingskosten hard- en software	1.289	5380	1.096
Afschrijvingskosten automatiseringsprojecten	900	136	776
	2.842	6.444	2.086
	20.919	25.920	27.865

De afschrijvingen eigen fondswerving en voorlichting / bewustwording worden begroot bij de respectievelijke jaarrekeningposten.

Onder de afschrijvingskosten hard- en software vallen de afschrijvingen op de upgrade van de werkstations, telecominstallatie en alarminstallatie.

Onder de afschrijvingskosten automatiseringsprojecten vallen de afschrijving op de aanpassing Pluriform vanwege SEPA, bedankbrieven aan donateurs en AVG module.

Onder de afschrijvingskosten inventaris/apparatuur vallen vooral de afschrijving op de frankeermachine en op de brandblusser.

Door de overgang naar de Cloud de server niet vervangen. Dat was wel in de begroting als investering en dus afschrijving hard- software opgenomen.

Een gedetailleerd overzicht van investeringen en afschrijvingen in het boekjaar is opgenomen in bijlage 1.

Totale uitvoeringskosten	309.046	315.120	314.076
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

6.9. Toelichting op de overige projectmatige kosten 2019 (in €)

De overige projectmatige kosten zijn ten opzichte van de begroting 2019 geanalyseerd.

	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
Bankkosten			
Incasso's etc.	1.737	4.000	3.495
Betalingen projecten	190	400	407
	<u>1.927</u>	<u>4.400</u>	<u>3.902</u>

De kosten van incasso's zijn in 2019 verder gedaald door een lagere tarifiëring van vooral de ING Bank NV.

Overige (reis)kosten			
Reiskosten derden (voorbereiding)	1.593	1.350	992
Reisverzekeringen	968	860	1.324
Compensatie CO2 uitstoot reizen	750		
Verteerkosten bestuurscommissie	213	400	303
Reiskosten derden tbv voorlichting	151	250	112
Beleidsbijeenkomsten	0	1.000	898
Portokosten voorbereiding	0	200	153
Dienstreizen tbv voorlichting	0	350	46
Onvoorzien	0	100	0
	<u>3.675</u>	<u>4.510</u>	<u>3.828</u>

De reisverzekering is in 2018 hoger door een naverrekening over 2017 / 2018 van € 470.

De kosten van de in 2019 in huis georganiseerde beleidsbijeenkomst zijn opgenomen in de reguliere verteerkosten van kantoor..

Met ingang van medio 2019 wordt compensatie betaald voor de CO2 uitstoot bij vlieguren van de bestuur en vrijwilligers. Hiervoor wordt samengewerkt met Arocha.

Totaal overige projectmatige kosten	<u>5.602</u>	<u>8.910</u>	<u>7.730</u>
--	--------------	--------------	--------------

	Datum van aanhef	Afsluitings- termijn	Aanschermer 01-01-2019 Investe- ringen		Dee- investeringen		31-12-2019		Afschrijvingen 01-01-2019		2019		Dee- investeringen		31-12-2019		Boekwaarde 01-01-2019		31-12-2019	
Bedrijfsmiddelen																				
Reeds afgeschreven vaste activa 1)		v/m 2019	42.931	-42.931	0	42.931	-42.931	0	42.931	-42.931	0	42.931	-42.931	0	42.931	-42.931	0	0	0	0
Upgrade zeven werkstations	sep-15	3 jaar	983	-983	0	983	-983	0	983	-983	0	983	-983	0	983	-983	0	0	0	0
Laptop	jan-18	3 jaar	638			638			638			638			638			434	221	434
ABC Connect	apr-18	3 jaar	345			345			86	115	144	259			201	144		259	144	259
BVDSL verbinding	jun-18	3 jaar	1.960			1.960			381	653	1.034	1.579			1.034	926		1.579	926	1.579
Intercom en alarmcentrale	jun-18	3 jaar	692			692			135	231	366	557			366	326		557	326	557
Patchkast	dec-19	3 jaar	2.764	-983	6.399	2.764	-983	6.399	1.789	1.289	77	2.095	-983	2.095	77	2.095		2.095	2.095	2.095
Hard- en software			4.618	2.764		6.399			1.789	1.289	77	2.095	-983	2.095	77	2.095		2.095	2.095	2.095
Bedankbrieven donateurs	2016	3 jaar	1.369			1.369			1.233	136	723	1.369			723	0		136	0	136
Module AVG conformiteits-	mrt-18	3 jaar	1.210			1.210			320	403	361	723			361	487		890	487	890
Matthet hoeting implementatie	jul-19	3 jaar	2.579	1.858	0	4.437			1.553	900	0	2.453			361	1.497		0	1.497	1.497
Automatiseringsprojecten Matthet																		1.026	1.984	1.984
Fotokopieerapparaat	jun-12	5 jaar	5.474	-5.474	0	5.474	-5.474	0	5.474	-5.474	0	5.474	-5.474	0	5.474	-5.474	0	0	0	0
Frankeermachine	dec-13	5 jaar	520	-520	0	520	-520	0	520	-520	0	520	-520	0	520	-520	0	0	0	0
Brandblusser	mrt-15	5 jaar	575			575			376	115	491	84			491	84		199	84	199
Fotokopieerapparaat	jul-19	5 jaar	5.161			5.161				516	22	516			22	1.276		0	4.645	4.645
Keuken meubilair	dec-19	5 jaar	1.298			1.298				22	22	22			22	1.276		0	1.276	1.276
Machines en inventaris			6.569	6.459	-5.994	7.034			6.370	653	-5.994	1.029			1.029	6.005		199	6.005	6.005
Fotocamera	feb-18	3 jaar	639			639			178	213	391	391			391	248		461	248	461
Voorlichting en bewakings-			639	0	0	639			178	213	0	391			391	248		461	248	461
Website 2016	2015/2016	3 jaar	15.445			15.445			14.207	1.238	15.445				15.445	0		1.238	0	1.238
Website 2016	2017	3 jaar	14.109			14.109			7.476	4.703	12.179				12.179	1.930		6.633	1.930	6.633
Advertentie 2016	2016	3 jaar	1.942			1.942			1.672	270	1.942				1.942	0		270	0	270
Hulstijl 2016	2016	3 jaar	11.868			11.868			10.826	1.042	11.868				11.868	0		1.042	0	1.042
Website jongeren 2016	2016	3 jaar	7.650			7.650			5.899	1.751	7.650				7.650	0		1.751	0	1.751
Wierthulp campagne	2016	3 jaar	10.303			10.303			8.301	2.002	10.303				10.303	0		2.002	0	2.002
Animatie	2017	3 jaar	12.124			12.124			7.026	4.041	11.067				11.067	1.057		5.098	1.057	5.098
Thema Gedeeld Gelooft	mrt-18	3 jaar	1.254			1.254			350	418	768				768	486		904	486	904
Thema Kind en Onderwijs	jun-18	3 jaar	2.397			2.397			467	799	1.266				1.266	1.131		1.930	1.131	1.930
Thema Geef ons Heden	sep-18	3 jaar	4.799			4.799			304	1.600	1.904				1.904	2.895		4.495	2.895	4.495
Voorlichting en fondswerving			81.891	0	0	81.891			56.528	17.864	0	74.392			74.392	7.499		25.363	7.499	25.363
Totaal vaste activa 2019			139.227	11.081	-49.908	100.400			109.349	20.919	-49.908	80.360			80.360	20.040		29.878	20.040	29.878
Totaal vaste activa 2018			127.463	13.934	3.304	144.701			83.654	27.865	3.304	114.823			114.823	0		43.809	29.878	43.809

1) De verhuizing in 2019 gaf aanleiding voor bezinning over het nut en noodzaak van het blijvend registreren van volledig afgeschreven activa. Beeltoan is om deze activa op andere wijze te volgen, waardoor de aanschermerwaarden en cumulatieve afschrijvingen op nu zijn gezet.

Bijlage 2: Specificatie bestemmingsfondsen 2019 (in €)

2019

	Saldo 01-01-2019 (a)	Bruto ontvangsten (b)	Ten gunste van algemene middelen (c)	Netto ontvangsten (d)=b-c	Beschikbaar stelling uit algemene middelen en over boekingen (e)	Bestedingen (f)	Saldo 31-12-2019 (g)=a+d+e-f
Diaconaat *)	388.053	474.333	61.389	412.944	43.742	400.238	444.501
Gemeentebouw	142.319	106.050	14.216	91.834	0	135.955	98.198
Onderwijs	64.473	123.110	18.966	104.144	13.416	79.544	102.489
Diaconale jongerenreizen (8) **) proj	12.159	65.885	5.160	60.725	0	59.114	13.770
Totaal	607.004	769.378	99.731	669.647	57.158	674.851	658.958

De specificatie van kolom e is als volgt:

. toewijzing uit de overige reserve	€ 55.595 conform begroting 2019
. extra toewijzing uit de overige reserve	€ 1.563
	€ 57.158
. toewijzing uit het Familiefonds	€ 24.750 conform begroting 2019

Totaal beschikbaarstellen en overboekingen € 81.908

*) inclusief Goederen in natura

€ 7.408

**) met ingang van 2019 exclusief de in rekening gebrachte reiskosten ad € 58.767.

2018

	Saldo 01-01-2018 (a)	Bruto ontvangsten (b)	Ten gunste van algemene middelen (c)	Netto ontvangsten (d)=b-c	Beschikbaar stelling uit algemene middelen en over boekingen (e)	Bestedingen (f)	Saldo 31-12-2018 (g)=a+d+e-f
Diaconaat *)	377.679	453.774	57.489	396.285	47.431	433.342	388.053
Gemeentebouw	135.443	110.782	16.062	94.720	46.391	134.235	142.319
Onderwijs	76.658	59.836	5.704	54.132	27.417	93.734	64.473
Diaconale jongerenreizen (8) **) projectdeel	114	80.811		80.811	-20.250	48.516	12.159
	589.894	705.203	79.255	625.948	100.989	709.827	607.004
Diaconale jongerenreizen (8) **) reisdeel		62.000		62.000		62.000	0
Totaal	589.894	767.203	79.255	687.948	100.989	771.827	607.004

De specificatie van kolom e is als volgt:

. toewijzing uit de overige reserve	€ 81.867
. toewijzing uit de algemene middelen.	€ 21.093
	€ 102.960
- boekingsverschil	€ -1.971
	€ 100.989
. toewijzing uit het Familiefonds	€ 25.000
Toewijzing begroting 2018	€ 125.989

*) inclusief Goederen in natura

€ 16.381

**) in 2018 geplijst ten behoeve van de vergelijkbaarheid met 2019.

Bijlage 3: Specificatie structurele hulp 2019 (in €)

2019

	Roemenië	Oekraïne	Balkan	Slowakije	Hongarije	Polen	Moldavië	Projecten in meerdere landen	Totalen 2019
Verstrekke steun/subsidie									
Diaconale projecten *)	183.556	89.957	52.599	16.470	17.949	18.706	12.511	8.490	400.238
Gemeentebouw	56.146	9.255	21.051	1.500	5.750	16.640		25.613	135.955
Onderwijs	5.932	64.492	500	5.670				2.950	79.544
Diaconale jongerenreizen (9) **) projectdeel	11.549		4.738		35.867			6.960	59.114
Subtotaal	257.183	163.704	78.888	23.640	59.566	35.346	12.511	44.013	674.851
Uitvoeringskosten	20.141	12.820	6.178	1.851	4.665	2.768	980	3.447	52.850
Totaal	277.324	176.524	85.066	25.491	64.231	38.114	13.491	47.460	727.701

*) inclusief Goederen in natura
€ 7.408

**) met ingang van 2019 exclusief de in rekening gebrachte reiskosten ad € 58.767.

2018

	Roemenië	Oekraïne	Balkan	Slowakije	Hongarije	Polen	Moldavië	Projecten in meerdere landen	Totalen 2018
Verstrekke steun/subsidie									
Diaconale projecten *)	188.290	100.089	53.603	14.814	26.258	18.765	15.168	16.355	433.342
Gemeentebouw	47.684	9.400	30.680	8.907	1.476	15.064		21.024	134.235
Onderwijs	12.826	66.962		12.823				1.123	93.734
Diaconale jongerenreizen (8) **) projectdeel	2.000		31.720	4.656	7.390			2.750	48.516
	250.800	176.451	116.003	41.200	35.124	33.829	15.168	41.252	709.827
Diaconale jongerenreizen (8) **) reisdeel	12.329		34.143	1.120	4.943			9.465	62.000
Subtotaal	263.129	176.451	150.146	42.320	40.067	33.829	15.168	50.717	771.827
Uitvoeringskosten	18.017	12.082	10.281	2.898	2.744	2.316	1.039	3.473	52.850
Totaal	281.146	188.533	160.427	45.218	42.811	36.145	16.207	54.190	824.677
Totaal, exclusief reisdeel	268.817	188.533	126.284	44.098	37.868	36.145	16.207	44.725	762.677

*) inclusief Goederen in natura
€ 16.381

**) in 2018 geplijst ten behoeve van de vergelijkbaarheid met 2019.

Bijlage 4: Toelichting lastenverdeling Jaarrekening 2019 (in €)

Bestemming	Doelstellingsbestedingen				Werving baten	Kosten van beheer en administratie	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
2019									
	Voorlichting Bewustword	Vorbereiding en Coördinatie Structurele Hulp vanuit Nederland	Verstekte steun (SH)	Totaal doelstelling	Eigen fondsen werving				
Personeelskosten	9.708	90.428	26.834	126.970	47.395	27.764	202.129	213.600	211.777
Huisvestingskosten	428	8.353	7.924	16.705	3.427	1.285	21.417	21.750	21.609
Kantoor- en algemene kosten	2.314	19.243	14.555	36.112	12.433	16.036	64.581	48.275	52.825
Afschrijving	5.021	8.440	1.440	14.901	5.424	594	20.919	19.680	27.865
	17.471	126.464	50.753	194.688	68.679	45.679	309.046	303.305	314.076
Overige projectmatige kosten	151	3.714	0	3.865	1.737		5.602	10.010	7.730
	17.622	130.178	50.753	198.553	70.416	45.679	314.648	313.315	321.806
Publiciteit en communicatie	69.207			69.207	93.508		162.715	125.775	128.754
Totaal kosten van kantoor en vrijwilligers	86.829	130.178	50.753	267.760	163.924	45.679	477.363	439.090	450.560
Subsidies en bijdragen			674.851	674.851			674.851	734.460	771.827
Totaal	86.829	130.178	725.604	942.611	163.924	45.679	1.152.214	1.173.550	1.222.387
Begroting 2019	68.573	122.302	800.823	991.698	138.927	50.525	1.181.150		
Gemiddeld aantal personeelsleden							3,3	3,47	3,47
Totaal bezoldiging respectievelijk kostenvergoedingen bestuursleden en toezichthouder							0	0	0
Leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders							0	0	0

Bestemming	Doelstellingsbestedingen				Werving baten	Kosten van beheer en administratie	Werkelijk 2018	Begroot 2018	Werkelijk 2017
2018									
	Voorlichting Bewustword	Vorbereiding en Coördinatie	Verstekte steun (SH)	Totaal doelstelling	Eigen fondsen werving				
		Structurele Hulp vanuit Nederland							
Personeelskosten	10.192	94.879	28.087	133.158	49.715	28.904	211.777	213.600	203.865
Huisvestingskosten	432	8.428	7.995	16.855	3.457	1.297	21.609	21.750	22.449
Kantoor- en algemene kosten	-33	17.703	11.187	28.857	9.320	14.648	52.825	48.275	51.082
Afschrijving	5.151	9.156	5.581	19.888	6.807	1.170	27.865	19.680	22.707
	15.742	130.166	52.850	198.758	69.299	46.019	314.076	303.305	300.103
Overige projectmatige kosten	158	4.077	0	4.235	3.495	0	7.730	10.010	9.792
	15.900	134.243	52.850	202.993	72.794	46.019	321.806	313.315	309.895
Publiciteit en communicatie	47.174	0	0	47.174	81.580	0	128.754	143.492	150.464
Totaal kosten van kantoor en vrijwilligers	63.074	134.243	52.850	250.167	154.374	46.019	450.560	456.807	460.359
Subsidies en bijdragen			771.827	771.827			771.827	790.375	814.010
Totaal	63.074	134.243	824.677	1.021.994	154.374	46.019	1.222.387	1.247.182	1.274.369
Begroting 2018	69.402	129.178	840.433	1.039.013	163.438	44.731	1.247.182		
Gemiddeld aantal personeelsleden							3,47	3,47	2,67
Totaal bezoldiging respectievelijk kostenvergoedingen bestuursleden en toezichthouder							0	0	0
Leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders							0	0	0

Kwalitatieve toelichting lastentoerekening en verdeling.

De verdeling van de kosten naar Beheer en administratie is gebaseerd op het model van de voormalige Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI), (thans Goede Doelen Nederland), met dien verstande dat het door de Stichting Hulp Oost-Europa toegepaste model verfijnder is.

De toerekening van de algemene kosten aan bovengenoemde doelstellingen, aan werving en aan beheer en administratie is in 2018 herijkt. Voor 2019 gelden de verdeelpercentages 2018

De lastenverdeling naar bovengenoemde doelstellingen en activiteiten is gebaseerd op de navolgende uitgangspunten:

- * Tijdschrijven door de medewerkers naar werksoort, i.r.t. bovenstaande doelstellingen en activiteiten.
- Aan de procentuele uitkomsten is toegevoegd een weging op basis van de individuele personeelskosten op maandbasis.
- * De personeelskosten zijn gewogen toegerekend op basis van tijdbesteding. De kosten van vrijwilligers zijn verdeeld op basis van aantallen i.r.t. taken.
- * Bij de huisvestingskosten is onderscheid gemaakt tussen het kantoordeel en het vergaderdeel v.w.b. in gebruik zijnde m2. Het kantoordeel is op basis van gewogen personeelskosten toegerekend. Het vergaderdeel is toegerekend op basis van het aantal vrijwilligers i.r.t. doelstellingen en activiteiten.
- * De kantoor- en algemene kosten zijn waar mogelijk specifiek toegerekend of op basis van de mate van relatie met genoemde doelstellingen en taken, dan wel i.r.t. de personele bezetting procentueel toegerekend.
- * De bestuurskosten zijn toegerekend op basis van het aantal vrijwilligers i.r.t. doelstellingen en activiteiten.
- * De advieskosten zijn voor de helft toegerekend aan voorlichting en voor de helft aan fondsenwerving.
- * De afschrijvingskosten zijn voorzover van toepassing specifiek toegerekend, dan wel i.r.t. de personele bezetting procentueel toegerekend.
- * De overige projectmatige kosten zijn specifiek toegerekend.
- * De kosten van publiciteit en communicatie zijn overwegend specifiek toegerekend en voor het overige op basis van een gemeten/gewogen relatie.

Bijlage 5: Financiële beleidsuitgangspunten

Omvang en functie Continuïteitsreserve

De Continuïteitsreserve, als onderdeel van de reserves en fondsen, kent twee componenten.

In de eerste plaats dient het ter dekking van risico's op korte termijn (*dekking risico's*). Als zodanig waarborgt het om, in geval van een calamiteit met risico's voor het voortbestaan van de stichting, de werkzaamheden in het kader van de afwikkeling van verplichtingen nog gedurende ruim een half jaar te kunnen voortzetten. Tevens moet het als werkkapitaal beschikbaar blijven. Eind 2019 is deze reserve berekend op € 142.900 (2018: € 145.400).

In de tweede plaats dient het om een drietal projecten in geval van opheffing van de stichting nog eenmalig een bedrag te verstrekken (*verplichtingen hulpverlening*). Hiervoor is thans een bedrag van € 89.400 (2018: € 89.400) gereserveerd.

Tenslotte dient de reserve verplichtingen hulpverlening te voorzien in een budget van € 20.000 voor de Calamiteitencommissie ten behoeve van de dekking van startkosten van advertentie campagnes en mailingacties ingeval van een calamiteit.

Karakter van de Bestemmingsreserve financiering activa

De *Bestemmingsreserve* financiering activa wordt aangehouden in verband met de financiering uit eigen middelen van activa bedrijfsvoering en activa voor realisatie van de doelstelling.

Omvang en functie Bestemmingsfondsen

De *omvang* van de Bestemmingsfondsen per de balansdatum wordt bepaald door de beginstand in enig jaar en de jaarlijkse mutatie van ontvangsten voor, overboekingen naar en bestedingen aan de betreffende geoormerkte projecten. Er wordt in continuïteit naar gestreefd om de ontvangsten in enig jaar binnen een periode van een jaar daaraanvolgend te besteden aan de betreffende geoormerkte projecten. Uiteraard met inachtneming van de noodzakelijke zorgvuldigheid ten aanzien van de bestedingsmogelijkheden. Hierdoor wordt er op jaarbasis een zekere mate van evenwicht bereikt tussen ontvangsten en bestedingen voor de bestemmingsgelden projecten en neemt de omvang van de Bestemmingsfondsen van jaar tot jaar in principe niet toe.

Sinds 2009 beweegt de maximale omvang van de Bestemmingsfondsen zich normaliter tussen de € 465.000 en € 505.000. Er wordt, binnen de begrenzing van de mogelijkheden, naar gestreefd de bovengrens van € 505.000 niet te overschrijden.

Beleggingsbeleid

Het bestuur hanteert vanaf 2011 een beleggingsbeleid dat de vrij beschikbare geldmiddelen zo veel mogelijk risicoloos vastzet op een spaar- of depositorekening. Spreiding van de gelden over banken wordt met het oog op garantstelling door De Nederlandse Bank belangrijker geacht dan een wat hogere renteopbrengst.

Normering kosten Eigen fondsenwerving en kosten Beheer en administratie

Het bestuur is van oordeel dat de *kosten Eigen fondsenwerving* niet meer mogen bedragen dan 20% van de baten uit eigen fondswerving.

Het bestuur heeft in 2008 besloten dat de kosten voor *Beheer en administratie* niet meer mogen bedragen dan 10% van de som der baten. Dit percentage beoogt ruimte te laten voor eventuele expansie.

Het uitgangspunt blijft dat van iedere ontvangen euro een zo groot mogelijk deel uiteindelijk kan worden aangewend voor de doelstelling.

Bijlage 6: Kengetallen

(bedragen in € x 1.000)

	2019	2018	2017	2016	2015
Eigen vermogen					
Reserves					
Continuïteitsreserve					
. dekking risico's	143	145	149	176	135
. verplichtingen hulpverlening	109	110	112	119	114
Overige	90	72	146	231	255
Bestemmingsreserve					
(Fondsen activa bedrijfsvoering en doelstelling)	20	30	44	42	17
Bestemmingsreserve lustrum	0	0	0	0	9
	362	357	451	568	530
Fondsen					
Eigen bestemmingsfondsen	659	635	604	604	499
Bestemmingsfonds noodhulp vluchtelingen	0	0	0	0	116
Reserves en fondsen	1.021	992	1.055	1.172	1.145
Balanstotaal	1.123	1.049	1.255	1.255	1.212
Baten					
Donaties, giften en schenkingen	1.101	1.116	1.111	1.177	1.158
Nalatenschappen en legaten	102	16	36	151	21
Baten uit eigen fondsenwerving	1.203	1.132	1.147	1.328	1.179
Baten uit beleggingen	1	-1	4	5	9
Overige baten	2	4	7	3	6
Totaal baten	1.206	1.135	1.158	1.336	1.194
Besteed aan doelstellingen					
Voorlichting/bewustmaking	87	63	89	59	48
Vorbereiding en coördinatie in Nederland	130	134	127	109	104
Verstekte steun (SH)	726	825	865	810	925
Totaal besteed aan doelstellingen	943	1.022	1.081	978	1.077
Totaal lasten	1.152	1.222	1.275	1.310	1.136
Bestedingspercentage baten	78,2%	90,0%	93,4%	73,2%	90,3%
(bestedingen/totaal baten)					
Bestedingspercentage lasten	81,8%	83,6%	84,8%	82,0%	86,0%
(bestedingen/totaal lasten)					
Werving baten	164	154	149	170	137
In % van baten uit eigen fondsenwerving	13,6%	13,6%	12,9%	12,8%	11,6%
Beheer en administratie	46	46	44	45	37
Kostenratio / lasten	4,0%	3,8%	3,5%	3,4%	3,3%
(kosten beheer en administratie/totaal lasten) 1)					
Kostenratio / baten	3,8%	4,1%	3,8%	3,4%	3,1%
(kosten beheer en administratie/totaal baten) 2)					
Exploitatieresultaat	53	-87	-117	26	58
Gemiddelde personeelskosten	61	61	59	65	62

Solvabiliteit	90,9%	92,2%	93,5%	93,3%	94,5%
(eigen vermogen/totaal vermogen)					
Weerstandvermogen	0,85	0,85	0,91	0,88	0,83
(eigen vermogen/totaal baten)					
Werkkapitaal	1.001	938	1.011	1.130	1.137
(vlottende activa - kortlopende schulden)					
Current ratio	11	13	15	15	18
(vlottende activa/kortlopende schulden)					

¹⁾ De kostenratio: beheer en administratie gerelateerd aan de totale lasten in plaats van de totale baten op advies van Goede Doelen Nederland

²⁾ Een bestuursratio

³⁾ Van de bestedingen aan de de doelstellingen inclusief bestedingspercentages, aan werving baten inclusief percentage en aan beheer en administratie inclusief percentages zijn - met het oog op de vergelijkbaarheid - de gegevens van 2015 aangepast voor de in 2016 gewijzigde verdeelpercentages van de uitvoerings- en wervingskosten.

In 2018 zijn de verdeelpercentages gewijzigd. Vergelijkende cijfers zijn niet aangepast.

7. Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van stichting Hulp Oost-Europa

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van stichting Hulp Oost-Europa te Barneveld gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting Hulp Oost-Europa per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting Hulp Oost-Europa zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van stichting Hulp Oost-Europa

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van stichting Hulp Oost-Europa te Barneveld gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting Hulp Oost-Europa per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting Hulp Oost-Europa zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het algemeen jaarverslag
- het bestuursverslag
- de bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen

bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 22 april 2020
Van Ree Accountants

w.g.

M.A. (Marien) Rozendaal RA

Bijlage A Vrijwilligers en medewerkers HOE (per april 2020)

Margreet Agterhuis, regioteam Servië	Pieter Molenaar, commissie gemeenteopbouw
Heino Bakker, regioteam Roemenië Oost	Gerrit Jan van Norel, bestuursvoorzitter
Arie Benschop, jongerencommissie	Wil van 't Ooster, kantoorvrijwilliger
Kees Blokland, regioteam Hongarije	Aart Peters, commissie gemeenteopbouw
Mieke den Boer-Snoei, kindersponsoring Oekraïne	Roeline Peters, regioteam Roemenië-Midden
Marjet de Boer-van den Brink, regioteam Roemenië Zuid/West	Evert Raaijen, lid raad van toezicht
Piet Booij, commissie onderwijs	Jan Rebel, kantoorvrijwilliger
Jaap Braaksma, vrijwilliger	Adri Robijn, bestuurspenningmeester
Jannemarie Breen, regioteam Roemenië Zuid/West	Jan de Romph, vrijwilliger
Ron Bregman, regioteam Moldavië	Stoffel de Ronde, regioteam Oekraïne
Gert Cammeraat, commissie onderwijs	Allard Selles, bureaumanager
Herbert van Daalen, kantoormedewerker	Henk Selles, regioteam Slowakije
Frans van Dam, kantoorvrijwilliger	Nelly Smits-Wisgerhof, notulist bestuur
Rijk van Dam, raad van toezicht	Gert Wim Stoffer, regioteam Polen; commissie fondsenwerving en publiciteit
Erik Dijkgraaf, regioteam Polen	Ton Tanghe, raad van toezicht
Gerrit van Dijk, commissie gemeenteopbouw	Han Tellegen, regioteam Oekraïne
Simone Dina-Stolze, sponsoring BER-gezinnen	Diny Veenendaal, kantoorvrijwilliger
Hanneke van Dodeweerd, jongerencommissie	Jan Verhaar, raad van toezicht
Bram van Duinen, regioteam Slowakije	Hettie Verhoeven-van Essen, kantoorvrijwilliger
Wilco van Essen, regioteam Polen	Paul Verkade, regioteam Polen
Neelke de Fijter, medewerker jongeren/fondsenwerving	Henk Versluis, vrijwilliger verzamelen ansichtkaarten
Johan Gooijer, lid raad van toezicht	Lotte de Voogd van der Straaten, jongerencommissie
Zeger de Haan, vrijwilliger	Rick van Voorthuizen, jongerencommissie
Coby van der Ham, regioteam Oekraïne	Hetty van Walderveen, notulist bestuur
Jaap van der Ham, regioteam Oekraïne	Teunie van de Water, commissie gemeenteopbouw
Els den Hartog, regioteam Servië	Wout van de Water, regioteam Roemenië Zuid/West
Jan Sander Heutink, aspirant bestuurslid	Eefje van de Werfhorst, bestuurslid; commissie gemeenteopbouw
Paulien Hoekstra-van der Hoeven, commissie fondsenwerving en publiciteit	Ben van Werven, commissie gemeenteopbouw
Marieke op 't Hof, kantoorvrijwilliger	Jaap Westhuis, regioteam Roemenië Zuid/West; regioteam Moldavië
Martin Holtland, bestuurslid	Jacob Westland, regioteam Oekraïne
Chiel Huizer, regioteam Roemenië Oost	Jans Westland, kantoorvrijwilliger
Leo van Kampen, regioteam Hongarije	Gerth Westmaas, bestuurslid; voorzitter regioverband, kantoorvrijwilliger
Gretha Kleiman-Mulder, kantoorvrijwilliger	Klaas de Wit, regioteam Roemenië Zuid/West
Maarten Kleingeld, commissie fondsenwerving en publiciteit	Klaas Witteveen, vrijwilliger
Arie Kooijman, ambassadeur	Ria Wormsbecher, regioteam Servië
Nelleke ten Kortenaar-Stam, bestuurslid, vrijwilligerscoördinator	Menno Zetzema, bestuurslid; regioteam Roemenië –Midden
Henk-Jan Kroeze, kantoorvrijwilliger	
Johan het Lam, regioteam Servië	
Tineke het Lam-van Mourik, regioteam Servië	
Bram Lekkerkerker, jongerencommissie	
Gerben van Loenen, regioteam Servië	
Jacob Meijer, bestuurslid; voorzitter jongerencommissie	
Marja Meijwaard, medewerker financiën	
Jan Migchels, vrijwilliger	
Gert Molenaar, vrijwilliger	

Bijlage B: Lijst samenwerkende stichtingen/werkgroepen

Prisma

Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE)

EO Metterdaad

GZB

Gereformeerde Bond (GB)

Fundament

HGJB

Projectgerelateerd per regio:

Polen

- Werkgroep Polen Oene
- Werkgroep Polen Wapenveld
- Polencommissie van de Immanuëlkerk te Barendrecht

Oekraïne

- Werkgroep Hulp Oost-Europa Bleskensgraaf
- Werkgroep Unterkarpaten in Nieuwerkerk aan den IJssel
- Dorcas in Andijk

Servië

- Servië Werkgroep Harderwijk en Hierden

Bijlage C: Lijst met functies bestuur en raad van toezicht

Bestuur

Gerrit Jan van Norel - voorzitter bestuur
hoofdfunctie: interim manager financiële sector
nevenfunctie:

- DGA Van Norel Nijkerk Holding BV
- Preses wijkkerkenraad 1 hervormde gemeente Nijkerk

Martin Holtland - tweede voorzitter bestuur
hoofdfunctie: docent Quvier en stagebegeleider PRO (praktijkonderwijs)
nevenfunctie: geen

Adri Robijn – penningmeester bestuur
hoofdfunctie: gepensioneerd openbaar accountant
nevenfunctie:

- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Stichting Palliatieve Zorg Dirksland (Calando)
- Penningmeester Stichting Voorzieningsfonds Palliatieve Zorg Dirksland
- Adviseur – Accountant bij Robijn Accountancy BV
- Lid van Raad van Advies van Visier Support BV

Nelleke ten Kortenaar - lid bestuur
hoofdfunctie: secretaresse bij Driestar Onderwijsadvies Gouda
nevenfunctie: geen

Jacob Meijer – lid bestuur
hoofdfunctie: docent natuurkunde en NLT aan de GSR en senior docent natuurkunde bij het VAVO Rijnmond College
nevenfunctie:

- lid werkgroep digitale media van de commissie evangelisatie van de HHK

Gerth Westmaas - lid bestuur
hoofdfunctie: gepensioneerd
nevenfunctie:

- voorzitter mannenvereniging "Onderzoekt de Schriften" te Nieuwerkerk aan den IJssel
- vrijwillig medewerker bij christelijke Boekhandel Shofar te Nieuwerkerk aan den IJssel

Eefje van de Werfhorst – lid bestuur
hoofdfunctie: docent 'Driestar Hogeschool'
nevenfunctie:

- bestuurslid PC GVO (Protestants Centrum Godsdienslig Vormingsonderwijs)
- mentor Global Rize

Menno Zetzema – lid bestuur
hoofdfunctie: tolk Nederlandse gebarentaal
nevenfunctie: geen

Raad van Toezicht (rvt)

Jan Verhaar - lid rvt
hoofdfunctie: emeritaat
nevenfunctie: geen

Evert Raaijen - lid rvt
hoofdfuncties: business development manager, Alfen b.v. Almere en actief dienend reserve officier Ministerie van Defensie (adviseur energievoorziening)
nevenfunctie: voorzitter van college van kerkrentmeesters hervormde gemeente Harderwijk

Ton Tanghe – lid rvt
hoofdfunctie: rechter bij Rechtbank Noord-Nederland
nevenfunctie:

- commissielid financiën Samenloop voor Hoop bij KWF Kanker Bestrijding
- adviserend lid stichting administratiekantoor IJsselmeer Kotter B.V. bij IJsselmeer Kotter B.V. (holding)
- adviserend lid (functioneel voorzitter) stichting administratiekantoor Assuratiekantoor E. van der Roest B.V.
- directeur bij Stefton Beheer B.V.
- directievoering via personal holding: Stefton Beheer B.V. bij T. Tanghe Directie B.V.
- directievoering via personal holding: Stefton Beheer B.V. bij Stefton Pensioen B.V.
- penningmeester Stichting Vrienden van de Haar
- penningmeester Reformatorisch Gezinsvervangende Woonvoorziening
- secretaris bij Stichting H.S.J. Hulp voor moeder en kind
- lid commissie van beroep bij Erfgooierscollege
- penningmeester bij St. Micha

Rijk van Dam – lid rvt
hoofdfunctie: gepensioneerd
nevenfunctie:

- voorzitter van de PCOB, afdeling Barneveld
- lid raad van toezicht stichting Welzijn Barneveld
- lid van het bestuur van de sectie 55-plus van de Reformatorische Maatschappelijke Unie
- lid van wijkplatform Barneveld-Centrum
- energie-ambassadeur gemeente Barneveld
- vrijwillig reisleader voor Amicitia Reizen en Goed Idee Reizen
- vrijwillig chauffeur buurtbus Barneveld-Nijkerk
- vrijwillig chauffeur voor stichting Ontmoeting
- vrijwillig chauffeur voor Automaatje, vervoersservice via Welzijn Barneveld
- lid kascommissie Schietsportvereniging Griffioen en De Windcentrale

Johan Gooijer – lid rvt
hoofdfunctie: interim professional Finance & Control
nevenfunctie: geen

Laten wij dus, terwijl wij gelegenheid hebben, goeddoen aan allen, maar vooral aan de huisgenoten van het geloof.

Galaten 6: 10

Stichting Hulp Oost-Europa

Verleent geestelijke en materiële hulp
aan kerken en gemeenten in
Centraal- en Oost-Europa

Secretariaat

Postbus 455
3770 AL Barneveld
Tel: 0342 420 554
E-mail: info@stichtinghoe.nl

Bezoekadres

Veemweg 2
3771 MT Barneveld

Rekening

IBAN: NL84 INGB 0000 0088 87